

Metallurg

Časopis skupine Impol | maj-junij 2011 | 3

Ključ do uspeha
so složni zaposleni

Kako donosen
je Alumobil?

Z dohodnino se polni
državna blagajna

Kaj vse se skriva
v arhivu Impola?

Vsebina

6

Vsi zaposleni se moramo zavedati, da je kakovost izdelkov nujna lastnost, ki jo je treba neizbežno osvojiti. S tem se trenutno ukvarjata družbi Impol PCP in Impol LLT.

8

Presoja standardov ISO 9001 in ISO TS 16946 je pokazala, da v Impolu delo poteka v pravi smeri. Presojevalci so bili zelo zadovoljni tudi s postavitvijo sončne elektrarne.

9

Ali veste, kaj imajo skupnega motocikli Ducati in luksuzni avtomobili Maserati in Lamborghini?

10

Impol z razvojem sledi velikim, projekt Tehnofinal že dobiva pravo funkcijo.

14

Z majhnimi koraki do velikih zmag. Kaj lahko sami storimo za boljše počutje na delovnem mestu?

16

Impol sklepa posle tudi na Kitajskem. V državi, ki ima tako veliko površino, da bi vanjo lahko postavili več kot 470 Slovenij.

Le čevlje sodi naj kopitar!

V obdobju zadnjih dveh mesecev smo bili na sceni slovenskega političnega dogajanja deležni številnih pretresov. Bili smo priča raznim nesoglasjem, podtikanjem in dokazovanju nesposobnosti ter povečevanju lastnega prav s strani številnih strank. Vse skupaj se je še stopnjevalo vse do superreferendumske nedelje, ko smo »poučeni in razsvetljeni« državljeni ugotovili, da vse vladne reforme nimajo smisla. Nimam namena razpravljati, katera stranka ima bolj prav in katera dela narobe, saj so nas po mojem mnenju izneverile prav vse. Povejte, čemu imamo volitve in čemu ima pravna država institucije, kot sta vlada in parlament? Zato, da se tam zberejo reprezentativni člani družbe, ki jim državljeni zaupajo, da bodo znali razmišljati nad parcialnimi interesi in delovati v skupno dobro vseh. In v čem je potem smisel, da se ti reprezentativni člani ob vsaki priložnosti, ko je treba sprejeti težje odločitve, temu izognejo in vedno znova kličejo na delo ljudstvo, ki pa, žal, ni sposobno razmišljati daljnoročno in dati ob stran osebne interese?

Žal mi je, ampak referendum o pokojninski reformi ne bi smelo biti. Baje je res, da ni v neskladju z ustavo, ampak je po moji osebni teoriji v neskladju z normalno zdravo pametjo. Potem pa dajmo na referendum, da mora država vsakemu dati 1000 evrov solidarnostne pomoči! Ali pa vprašajmo ljudi, ali bi radi plačevali za 50 odstotkov cenejši bencin! Morda bi bilo smiselno referendumsko vprašanje, ali še sploh želimo referendum. V glavnem, niso vsa vprašanja za na referendum in ljudstvo se nikoli ne bo odločalo proti sebi, pa čeprav bodo te odločitve morda ogrozile njihove potomce. Vedno je lažje videti sprotne lastne koristi, kot pa razmišljati o neugodnostih za druge. Zato je pomembno, da vsak opravlja tisto delo, za katerega je namenjen, in ne skuša nekonstruktivno posegati na področje drugih.

Tudi skupina Impol je nek sistem, v katerem na žalost (ali na srečo) ne vlada popolna demokracija. No, vsaj referendumov nimamo. Morda je tudi to razlog, zakaj sistem dejansko funkcionira. Če gledamo, se socializmu skupno upravljanje podjetij ni ravno obneslo. Vseeno pa se v poslovanju skupine Impol zagotavlja določena stopnja demokracije. Imamo organe, ki predstavljajo interese delavcev, na primer svete delavcev in seveda sindikat. In ti organi lahko z vestnim in kakovostnim opravljanjem svojega dela pripomorejo k ustvarjanju boljše delovne klime in ohranjanju primernih delovnih pogojev za delo. Zato je zelo pomembno, da jih imamo in da delujejo skladno s svojim poslanstvom. Si predstavljate sindikalista, ki bi se trudil,

da bi delavci prejeli nižje plače, ki bi blatil svoje podjetje v medijih in ki bi zaposlenim podtikal dokaze nepravih dejanj, ki jih niso zagrešili? To bi bilo popolnoma nesmiselno,

skoraj tako kot vlada, ki ne zna oblikovati resnih odločitev, ali pa kot parlament, ki raje sprašuje ljudstvo o vprašanjih, za katera je sam poklican, da o njih razsoja.

Nina Juhart Potočnik,
izvršna urednica

Ključ do uspeha so složni zaposleni

Intervju s predsednikom uprave Jernejem Čoklom

Kako je skupina Impol poslovala v prvi polovici leta 2011?

Poslovanje skupine Impol je v največji meri odvisno od položaja gospodarstva v Evropski uniji, pa tudi v ostalem svetu, saj ta vpliva na stanje v Evropski uniji in posledično na Impol. Manj smo odvisni od domačega trga, kamor prodamo približno 7,5 odstotka izdelkov, ki pa so v glavnem namenjeni kupcem, ki svoje izdelke izvažajo. Impol je krizo najbolj občutil leta 2009, ko je prodaja upadla za več kot 14 odstotkov v primerjavi z letom 2008. Najmočneje je bilo prizadeto stiskalništvo, kjer je prodaja upadla celo za 25 odstotkov. Leta 2010 se je kriza v Evropski uniji začela umirjati, Impol je dosegel podobno prodajo kot leta 2008 in odpravil večino problemov, ki so nastali leta 2009. Naročila in cene so bile v porastu in s tako popotnico smo zakorakali v leto 2011. V letu 2011 predvidevamo porast prodaje za približno sedem odstotkov glede na leto 2010, kar bi lahko bil realen cilj, saj smo z zagonom proizvodne celice Alumobil povečali proizvodne zmogljivosti. Menim, da bomo v prvem polletju vse zastavljene cilje dosegli. Bo pa to težje v drugi polovici leta, saj opažamo, da se zmanjšuje povpraševanje trgovcev, ker so njihova skladišča polna, kar pomeni, da se vračamo v obdobje neposredne bitke za vsako naročilo. Upad povpraševanja bo najbolj prizadel valjarništvo, zlasti Impol Seval in proizvodni proces RRT družbe Impol FT, ki prodajata večino izdelkov trgovcem. Potrebno se bo prilagoditi novim razmeram, kar že nekaj časa počnemo.

So težave s plačilno disciplino še pogoste? Kako se Impol spopada z njimi?

Težave kupcev pri plačevanju so z izboljšanjem stanja v Evropski uniji manjše, a smo na njih zelo pozorni. Odbor za obvladovanje tveganj obravnava to problematiko tedensko na svojih sejah, v prodaj-

nih oddelkih neprestano spremljamo posamezne kupce, imamo veliko internih sestankov, sestankov s kupci in še bi lahko našteval. Ni vseeno, iz katere države je kupec, katere kupce ima ta kupec in podobno. V grobem lahko ocenim, da to področje zaenkrat obvladujemo.

Proizvodna celica Alumobil iz meseca v mesec presega načrte proizvodnje in prodaje. Vse bolj uspešna je tudi prodaja profilov, ki prinašajo največ dodane vrednosti, in proizvodnja vlečenih palic. Lahko rečemo, da si je stiskalništvo, potem ko ga je kriza najbolj prizadela, že opomoglo?

Stiskalništvo kot panoga si je opomoglo, predvsem na račun rasti avtomobilske industrije, ki večja svojo prodajo predvsem na kitajskem trgu in na ostalih trgih izven Evropske unije. To izboljšanje se odraža kot povečanje naročil za Impolove izdelke, prav tako so se povečala tudi naročila za profile. S projektom Alumobil je prišlo do precejšnjega programskega prestrukturiranja znotraj stiskalništva, ki ga bo potrebno v celoti obvladati. Po drugi strani projekt Alumobil zahteva nove tehnološke rešitve, od livarne naprej, tako da nas na tem področju čaka še veliko dela. Vsi, ki sodelujejo pri projektu, se izjemno trudijo, da bi kolikor se da hitro obvladali vsa nova znanja. Prav zato jim gre zahvala in pohvala. Vedeti pa moramo, da nič ni mogoče

Predsednik uprave skupine Impol
Jernej Čokl

»Livarna je temelj naše konkurenčnosti na trgu. Tu se začenejo vsa znanja, ki jih nato oplemenitimo v stiskalništvu ali valjarništvu v izdelek, ki zadovoljuje trg.«

narediti preko noči in da se odgovorni že pri osnutku projekta zavedamo, da je postavitev in začetek obratovanja projekta šele polovica prehojene poti, drugi del pa bo trajal vsaj nekaj let. Projekt bo končan, ko bodo poslovni rezultati taki, kakršne smo v predvidevanjih načrtovali. To je običajno tedaj, ko dosežemo polno zaseđenost novih zmogljivosti. Projekt obnove livarskih zmogljivosti, ki smo ga pričeli v tem letu, je tudi eden izmed pogojev, da bo lahko naše stiskalništvo izkoristilo vse svoje zmogljivosti. Livarna je namreč temelj naše konkurenčnosti na trgu. Tu se začenejo vsa znanja, ki jih nato oplemenitimo v stiskalništvu ali valjarništvu in ustvarimo izdelek, ki zadovoljuje trg. Osvajanje novih proizvodnih zmogljivosti je zelo kompleksen projekt, ki pa je potreben.

Z izpeljavo projekta Alumobil smo stiskalništvu omogočili nadaljnji razvoj in povečali konkurenčnost v bitki za kupce.

Kako gre valjarništvu? Kako ste zadovoljni s sodelovanjem Impola in Taluma?

Usmeritev v tanki program in folije je bila prava odločitev. Ogromna naložba v to področje bo leta 2012 v glavnem odplačana, zmogljivosti so zasedene, zato seveda rezultat ne more izostati. Koliko truda je bilo vložnega v to, vedo tisti, ki so bili neposredno vpleteni v postavljanje naprav, tehnologijo litja z livnim strojem in samo izdelavo folij, dvigovanje produktivnosti in še lahko naštevamo. Trenutno je pozornost usmerjena predvsem v manjše izboljšave, ki bodo omogočile dodaten dvig produktivnosti in kakovosti. V prihodnosti

načrtujemo nov razvojni skok na področju tankih trakov in folij.

S Talumom smo razvili livni stroj do te mere, da lahko liti trak uporabljamo za potrebe proizvodnje naših folij. To pomeni, da je sodelovanje dobro, sodelujemo tudi pri predelavi drogov. Na tak način pričakujem sodelovanje tudi v prihodnje.

Kako poteka poslovanje v družbah skupine Impol, ki delujejo v tujini?

Poslovanje družbe Impol Seval bo v prvem polletju vsekakor zelo dobro, drugo polletje pa bo odvisno predvsem od naročil in proizvodne prilagodljivosti. V Sevalu se pričena naložbeni ciklus, ki bo omogočil prestrukturiranje proizvodnje v smeri zagotavljanja višje dodane vrednosti in manjše odvisnosti od obstoječih trgov. Gre za sodobno proizvodnjo lakiranih trakov, ki bo Sevalu odprla dodatne razvojne možnosti. Zadovoljni smo s poslovanjem družbe v ZDA, saj se je trg tudi tam prebudil in omogočil prodor zlasti v avtomobilsko industrijo.

Kako ste zadovoljni s poslovanjem ostalih družb v skupini?

Vse ostale družbe poslujejo odvisno od tega, s katerim trgom se srečujejo. Trenu-

Ali ste vedeli, da ...

... na svetu letno proizvedejo več kot 50 milijonov novih osebnih avtomobilov? Od teh jih je ena tretjina proizvedena v Evropski uniji. Največje proizvajalke avtomobilov v EU so Nemčija, Francija, Španija, Velika Britanija in Italija.

Kaj je ključ za uspešno premagovanje krize, ki ga je uporabila skupina Impol? Verjetno odgovor na to vprašanje vidi vsak iz svojega zornega kota. V grobem pa se to da strniti v naslednje ugotovitve, ki pa seveda še zdaleč niso vse:

- ne panično reagirati na stanje na trgu;
- okrepiti sodelovanje s kupci in jim po možnosti pomagati, spremljati vsakega kupca posebej;
- imeti dober načrt za premagovanje likvidnostnih težav;
- znižati vse vrste stroškov;
- vnaprej prepoznavati nevarnosti;
- razpršeni trg in kupci;
- zaposlovati ljudi, ki niso skregani med sabo in delujejo kot eden v dobro družbe;
- dobro je tudi, da se sindikati, sveti delavcev in vsi zaposleni zavedajo položaja in ranljivosti družbe;
- odprta komunikacija;
- dokončati naložbe, ki so zašle že predaleč, da bi jih lahko zaustavili, saj za dežjem vedno posije sonce.

tno je najzahtevnejši domači trg, kjer vlada relativen kaos, ki ga Impol Servis, Unidel in Impol Stanovanja s težavami uspešno premagujejo. Zelo dobro posluje Kadring, Impol R in R se pospešeno modernizira, uspešno rešuje probleme tudi Impol Infrastruktura. Stampal SB ima stabilen trg, je nišni proizvajalec in ima dobre poslovne rezultate. Impol Montal se ukvarja s prodajo električne energije iz sončne elektrarne. Elektrarna bo, kot kaže, dosegala in morda celo presejala prvotna pričakovanja. Ukvarja pa se tudi s trženjem podkonstrukcij za sončne elektrarne, ki jih je razvila družba SMM iz Maribora pod budnim očesom in sodelovanjem našega aplikativnega razvoja.

Kakšni so obeti za poslovanje v nadaljevanju leta? So načrtovane kakšne večje naložbe?

Kot sem že omenil, smo v poslovanju odvisni predvsem od trga Evropske unije in ostalih trgov v svetu. Če bo tu gospodarska rast, potem bomo tudi mi dobro živeli. Seveda pa to ni edini pogoj. Vedeti moramo, da je naš sistem zelo zahteven na področju financiranja, tu pa smo odvisni tudi od naših bank. Zato so banke in poslovanje z njimi v vrhu naših prioritete.

Kaj pa naložbe v okolje?

Trenutno je največja naložba na področju livarstva v Slovenski Bistrici in barvanje trakov v Sevalu. V okviru posodobitve livarne se bodo izvajale tudi ekološke naložbe za zmanjšanje hrupa in izpustov v zrak in vodo. Nепrestano vlagamo tudi v infrastrukturo.

Družbeno odgovorno poslovanje postaja vse bolj pomembno. Čemu bo Impol v prihodnje namenil največ pozornosti? Že pri pripravi strategije do leta 2015 je Impol svoje vrednote opredelil na naslednji način:

Inovativnost – inventivnost in stalno izobraževanje.

Marljivost – zanesljivost in zaupanje v blagovno znamko Impol na trgu.

Prilagodljivost – hitrost, učinkovitost, transparentnost.

Odličnost – kakovost od ideje do prodajnih aktivnosti.

Lojalnost – do družbe, lastnikov, okolja, sodelavcev.

Iz povedanega je razbrati, da gre pri družbeni odgovornosti podjetja za dolgotrajen proces, v katerem moramo biti dovolj samokritični, neprestano moramo preverjati pozitivne in negativne rezultate dela in izvajanja naše strategije. Družbena odgovornost ni enoznačna in obsega več področij, in sicer:

- družbena odgovornost do potrošnikov;
- družbena odgovornost do zaposlenih;
- družbena odgovornost do konkurentov;
- družbena odgovornost do lokalne skupnosti;
- družbena odgovornost do države.

Če bi sedaj analizirali delovanje Impola na vseh teh področjih, bi z lahkoto ugotovili, da gre za družbeno odgovorno podjetje. Naj naštejem nekaj primerov: nimamo monopolnega položaja na trgu, podvrženi smo popolni konkurenci, spodbujamo in ne zaviramo napredovanja žensk, invalidov, skrbimo za zdravje in varstvo pri delu (OHSAS 18001), spoštujemo patentne zaščite, ne povzročamo nelojalne konkurence, okolju dajemo sponzorske prispevke, doniramo, varujemo okolje, redno plačujemo vse davke in prispevke, iz krize smo se izvlekli brez državne pomoči, nismo veliko odpuščali, pa še tisto z odpravninami in še bi lahko našteval. In čemu bomo v prihodnje dali največji poudarek? Predvsem poslovanju v okviru zakonskih predpisov, in sicer poslovanju, ki nam bo omogočilo, da v Sloveniji in Srbiji ostanemo družbeno odgovorno podjetje.

Tudi aluminij je mogoče ušesiti

Impol R in R je eden izmed redkih v Evropi, ki izvajajo to metodo

Ušesenje aluminijastih pločevin in folij je metoda, s katero se ugotavlja homogenost pločevine glede na smer valjanja materiala in vpliv toplotne obdelave. Pri ušesjenju gre za izdelavo lončka, višine približno 20 milimetrov in premera 33 milimetrov. Pri enakomernem preoblikovanju pločevine se na lončku tvorijo ušesa, njihova višina je odvisna od lastnosti pločevine. Vpliv orodja, človeškega faktorja in stroja je pri tako tankih pločevinah zelo velik, zato je potrebno veliko izkušenj in izmenjave znanj za dober končni izdelek. Odgovori oziroma rezultati, ki jih dobijo s pomočjo te metode, dajo povsem jasno sliko o obnašanju pločevine pri preoblikovanju. Pločevina se namreč uporablja za različne namene. Iz njih se izdelujejo tudi konzerve, tube in čajne svečke, ki jih je potrebno izdelati s procesom globokega vleka. Če iz pločevine ni mogoče izdelati lončka, potem iz nje ne more nastati niti dobra konzerva. Pri izdelavi lončkov je največji izziv prepoznavanje učinka materiala na geometrijo orodij in parametrov vlečenja. Standardi govorijo o izvleku lončkov iz pločevine debelin do 0,1 milimetra. V Impolu R in R so se zaradi zahtev trga odločili za nižjo mejo. Zanima jih obnašanje materiala pri izvleku pločevin debeline do 0,07 milimetra, največji izziv pa ostaja doseganje ponovljivega izdelka, zato v Impolu R in R trenutno poteka izdelava povsem nove geometrije orodij.

Lonček, ki je izdelan s pomočjo metode ušesjenja aluminija

Kako do ustrezne kakovosti izdelkov Alumobila?

Sodelovanje Impola PCP in Impola LLT je projekt zagotavljanja stabilnosti procesa od vhodne surovine do končnega izdelka

Postavitev nove proizvodne celice Alumobil je bila eden izmed najzahtevnejših projektov v zgodovini Impola. Za njen uspešen zagon so vsi sodelujoči vložili veliko truda, ki se že obrestuje. Linija že obratuje in vsak mesec je obseg proizvodnje večji, vendar se kljub temu še vedno pojavljajo številni izzivi, kar je glede na obsežnost in zahtevnost projekta vsekakor bilo za pričakovati.

Alumobil je v prvi vrsti namenjen proizvodnji izdelkov za kovaško industrijo in profilov večjih presekov. Da bi bolje izkoristili proizvodne zmogljivosti znotraj družbe Impol PCP, so se odločili, da bodo na proizvodno celico Alumobil preselili kovaški program iz cevarne. Takšna selitev programa je težavna, saj se pogoji proizvodnje med enim in drugim procesom precej razlikujejo. Zato je treba kakovost izdelkov sproti spremljati in izdelke temeljito pregledovati. Ko so se začele pojavljati prve težave v kakovosti izdelkov Alumobila, so odgovorni naredili temeljito analizo in ugotovili, da je vzrok za nedoseganje zelenih rezultatov več. Zato so se problema lotili sistemsko. Ugotovili so, da so se težave pričele že pri pripravi vhodne surovine v livarni v Impolu LLT in se nadaljevale v nadaljnjih procesih vse do odpreme izdelkov v Impolu PCP. Zato se je uprava skupine Impol odločila, da bosta družbi Impol LLT in Impol PCP s sodelova-

njem te napake odpravili. Direktorja obeh družb sta pripravila načrt aktivnosti vsak v svoji družbi in ga nato združila v skupni program aktivnosti za zagotavljanje stabilnosti procesa. Nekatere aktivnosti že potekajo, večino nalog pa bodo pričeli izvajati v začetku julija.

Aktivnosti so usmerjene na več področij Impol LLT

- dokumentacija (definicija in dopolnitev postopkov, reševanje reklamacij, usposabljanje za pet stebrov kakovosti),
- oprema (posodobitev merjenja temperature v plinski talilni peči 2, zamenjava filtra na tretjem livnem stroju, izboljšanje homogenizacije),
- tehnologija (zmanjšanje napak na izdelkih, izdelava tehnologije, prenova informacijskega sistema),
- proizvodni proces (obvladovanje in skladiščenje vhodnih surovin, obvladovanje tehnoloških postopkov, usposabljanje operaterjev),
- razvojne naloge za reševanje tehnoloških težav v livarni (nanašajo se na odpravo ukrivljenosti drogov, zmanjšanje medcelične poroznosti in oksidov iz livne mize, inštalacijo filtra na tretji livni liniji, elektromagnetno litje drogov).

Impol PCP

- sistematičen pristop k zapisu tehnologije, ažuriranje tehnoloških postopkov in evidentiranje vseh sprememb ter dopolnitev celotnega procesa (oblikovanje in dopolnitev navodil za operativno tehnologijo, obvladovanje in jemanje vzorcev na Alumobilu, izobraževanje zaposlenih o posledicah morebitnih napak v procesu, izdelava krovnega dokumenta za naročanje in prevzem vhodne surovine, vpeljava sistema obdelave motenj po vzoru proizvodnega procesa cevarna, uvedba primopredaje oziroma kakovostnega prevzema procesa med izmenami ...),
- skrbništvo nad kupci s področja avtomobilske industrije (sistematičen pristop za obvladovanje nepravilnosti je nujen, zato skrbništvo prevzame Ida Kverh),
- algoritemski zapis tehnologije na Alumobilu (skrbnik sistema je dr. Peter Cvahte).

Vsi zaposleni (od viličarista, ki pripelje surovino v livarno, do zaposlenih na pakirni liniji, ki izdelke pripravijo za odpremo) se morajo zavedati, da je kakovost izdelkov nujna lastnost, ki jo je treba neizbežno osvojiti. Kakovost izdelkov, namenjenih avtomobilski industriji, je izjemno pomembna. Ti izdelki se namreč vgrajujejo v avtomobile, ki prevažajo ljudi, zato jih je treba temeljito pregledati. Napake nikakor niso dopustne.

Odporni proti recesiji?

V Slovenski Bistrici letos več zaposlenih kot lani

V prvem četrtletju letošnjega leta je bilo v Sloveniji delovno aktivnih 821.880 oseb, kar je 14.460 oseb manj kot v enakem obdobju lani, ko je imelo zaposlitev 836.340 oseb. V to število so všteti zaposleni pri pravnih in fizičnih osebah ter samozaposleni. Daleč največ oseb (letos 184.148, lani 189.959) je bilo zaposlenih v predelovalnih dejavnostih, znotraj teh pa v proizvodnji kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav, kamor sodi tudi dejavnost Impola. V Podravski regiji je bilo letos v prvih treh mesecih zaposlenih povprečno 119.549 oseb, lani pa 120.334.

Kako je na Bistriškem?

Medtem ko se je število zaposlenih v državi, regiji in dejavnosti zmanjšalo, pa se je v občini Slovenska Bistrica povečalo. V prvih treh mesecih letošnjega leta je bilo zaposlenih 7.744 oseb, lani v enakem obdobju pa 7.727, žal pa nekaterim podjetjem zaradi neugodnih vplivov recesije ne bo uspelo preživeti.

V bistriški občini je skupina Impol eden izmed večjih delodajalcev. V prvem četrtletju letošnjega leta je zaposlovala 1.036 oseb, kar je 46 oseb več kot v enakem obdobju lani, ko je bilo v Impolu zaposlenih 990 oseb. Skupina Impol se tako tudi po številu zaposlenih bliža časom pred krizo (31. maja 2008 je bilo v skupini zaposlenih 1.089 oseb, 31. avgusta 2008 pa 1.088).

Za svete delavcev zelo aktivna pomlad

Največ vprašanj o razgovorih z zaposlenimi, odnosu do opreme in dohodnini

▶ Maja in junija, do izdaje Metalurga, so se sestali sveti delavcev v družbah Impol LLT, Impol PCP, Impol FT in Unidel, sejo pa je imel tudi centralni svet delavcev. Na sejah so največ časa namenili razgovorom z zaposlenimi, ki so pogosteje odsotni z dela zaradi bolniškega dopusta, saj je po besedah članov svetov delavcev med zaposlenimi v skupini Impol še vedno precej nezaupanja in nerazumevanja teh razgovorov. Ponovno je bilo pojasnjeno, da je namen razgovorov preventivno ukrepanje, saj imajo zaposleni na razgovoru možnost povedati, kje tičijo vzroki za večkratno bolezen in posledično večkratno odsotnost z dela zaradi bolniškega dopusta (delovne razmere, odnosi na delovnem mestu ...). Zaposlenim, ki so bili povabljeni na razgovor, se zato ni potrebno ničesar bati. Člani svetov delavcev so izpostavili problem neprimerne odnosa do opreme. Ta je namreč pogosto poškodovana, zaposleni pa z njo ravnajo popolnoma brezbržno. Opremo je zato treba venomer popravljati, kar povzroča zastoje v delovnih procesih in prinaša nepotrebne dodatne stroške. Zaposlene se zato poziva, da bolj pazijo na orodje in opremo, s katero delajo, saj bodo v skupini sicer prisiljeni vpeljati dodatne, tudi nepriljubljene ukrepe. Nejevoljo med zaposlenimi povzroča tudi dohodnina. Po besedah članov svetov delavcev je precej zaposlenih pri obračunu dohodnine dobilo položnico za doplačilo. Skozi leto se vsakemu zaposlenemu obračunava in odvaja akontacija dohodnine, ki pa jo je zaradi nihanj v višini plače, regresa in trinajste plače težko natančno določiti.

Na dohodnino zaposlenega poleg plače vplivajo še drugi dejavniki, tudi taki, za katere niti ne pomislimo, da nam lahko zvišajo davčno osnovo in posledično povzročijo, da moramo dohodnino doplačevati. Več o tej temi lahko preberete v članku na strani 12.

Direktor družbe
Impol LLT

	januar–marec 2010 (povprečje)	januar–marec 2011 (povprečje)
delovno aktivno prebivalstvo *	836.340	821.880
zaposleni v dejavnosti proizvodnje kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	29.250	29.181
zaposleni v Podravski regiji	120.334	119.549
zaposleni v občini Slovenska Bistrica	7.727	7.744
zaposleni v skupini Impol	990	1.036

* v delovno aktivno prebivalstvo so vštete zaposlene in samozaposlene osebe

Kako donosen je Alumobil?

Alumobil bo še pred dopusti obratoval s polno razpoložljivostjo strojne opreme in brez tujih strokovnjakov

Projekt Alumobil, o katerem ste zadnja tri leta v Metalurgu lahko veliko prebrali, je danes kadrovsko izpopolnjen in deluje v treh izmenah. Trenutno so vsi deli projekta že v zaključni fazi, prav tako je prevzeta vsa strojna oprema, razen opreme podjetja Cometal, kjer izvajajo še manjše izboljšave in testirajo delovanje opreme. Naročil je dovolj, zato tudi brez težav presegajo zastavljeni letni načrt. Linija omogoča precej večjo proizvodnjo, zato za zapolnitev zmogljivosti nanjo prenašajo določene izdelke iz proizvodnega procesa cevarna in intenzivno iščejo nove izdelke, ki bi jih lahko ponudili trgu. Preseganje načrtov otežuje zagotavljanje zadostne količine surovine, dodatne težave pa povzročata tudi nestabilna

kakovost surovine, ki neposredno vpliva na kakovost izdelkov. Ker želijo kakovost surovine izboljšati, so se pred kratkim začele številne aktivnosti in naloge, ki jih je zadalo vodstvo. Vsi si želijo čimprej izboljšati vhodno surovino, zato svoj trud vlagajo v vzpostavitev zanesljivega delovanja novih tehnologij in skušajo optimizirati opremo. Kader v PC Alumobil je precej mlad (povprečje je 30 let), prav tako je med zaposlenimi kar precej takih, ki so se šele pridružili skupini Impol. Zato se veliko energije vlaga tudi v izobraževanje kadra.

Velike zahteve so prisotne predvsem zato, ker Alumobil izdeluje izdelke za avtomobilsko industrijo, kjer je potrebno veliko truda in strokovnega znanja, ki sta proizvodnjo v preteklem obdobju pripeljala

do količinsko velike mesečne proizvodnje izdelkov. Izdelki, ki so namenjeni avtomobilski industriji, sami po sebi ne dosegajo visoke dodane vrednosti. Le-to je mogoče doseči s stabilno kakovostjo in visoko produktivnostjo (ekonomija obsega). Želijo si, da bi na tej liniji lahko proizvajali tudi izdelke iz programa komornih profilov, ki prinašajo visoko dodano vrednost. Možnost proizvodnje teh profilov je bila dodana v času gospodarske krize, ko so izvedli preoblikovanje projekta in ga s tem naredili bolj prilagodljivega na spremembe povpraševanja na evropskem in svetovnem trgu. Z dodajanjem zahtevnejših izdelkov bi Alumobil tudi povečal svojo donosnost.

Presojevalci pohvalili ekološko usmerjenost skupine Impol

Ugotovljene neskladnosti in priporočila pripomorejo k izboljšanju delovanja

Pozitivna ocena presojevalcev

»Organizacija je v zadnjem letu dni občutno popravila svoje poslovanje. Tržišče se je ponovno oživilo in naročila dosegajo zmogljivosti organizacije. Občuten je tudi napredek na področju naročil odjemalcev, katerih končni kupci so proizvajalci avtomobilov.

V preteklem letu je pričela z delom povsem nova, avtomatizirana linija za stiskanje Alumobil skupaj z robotiziranim razrezom izdelkov. Prav tako je podjetje postavilo sončno elektrarno z močjo 1,5 MW (pokrito parkirišče in proizvodna hala), kar ga uvršča v zelo ekološko usmerjeno.«

Konec aprila je v družbah Impol FT, Impol LLT, Impol R in R, Impol, d. o. o., in Impol Infrastruktura potekala presoja po zahtevah standardov ISO 9001 in ISO TS 16949, ki so jo izvedli zunanji presojevalci. Ti so ugotovili, da se družbe zelo dobro zavedajo pomena standardov in da zahteve uspešno izpolnjujejo. Posebej so pohvalili ekološko usmerjenost skupine Impol, ki se kaže tudi v postavitvi sončne elektrarne. Presojevalci so v dveh dneh presoje ugotovili dve neskladnosti, obe s področja standarda ISO TS 16949. Prva neskladnost se nanaša na analiziranje neskladnosti, ugotovljenih pri notranjih presojah, in postavljanje korektivnih oziroma preventivnih ukrepov. Analiza neskladnosti ni dovolj poglobljena, da bi se ugotovili pravi vzroki za odstopanja. Pogosto se tudi ne ugotavlja učinkovitosti izvedenih ukrepov. Druga neskladnost, ki so jo presojevalci zabeležili, pa se nanaša na družbo Impol PCP, in sicer na nadzor proizvodnje. Presojevalec je ugotovil pomanjkljivosti v navodilih za izvedbo testiranja, v navodilih za ukrepanje v primeru neustreznosti in v navodilih o obvladovanju merilne opreme. Za ugotovljene neskladnosti so odgovorne osebe v družbah že definirale korektivne ukrepe, ki se že vpeljujejo oziroma izvajajo. Presojevalci so podali tudi 22 priporočil, ki so jih v družbah že obravnavali. Kjer je priporočilo primerno, se bodo v najkrajšem možnem času sprejeli ukrepi.

Kaj imajo skupnega Ducati, Maserati in Lamborghini?

Odkovki iz družbe Stampal SB v motociklih in luksuznih avtomobilih

Prvih pet mesecev letošnjega leta je bilo za družbo Stampal SB zelo uspešnih. Odpremili so približno 218 ton odkovkov, kar je za enajst odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Zato so po besedah direktorja mag. Urha Knupleža s poslovanjem lahko zelo zadovoljni. V drugi polovici leta pričakujejo nekoliko manj intenzivno rast količin naročil, kar je posledica narave njihovega dela in izkušenj iz preteklosti. Prav tako je danes mogoče zaznati zapoznele posledice krize, saj večina njihovih kupcev deluje na dolgi rok; prav letos mineva čas, ko bi se morali pričeti odvijati projekti, zasnovani leta 2009, ko je bila gospodarska kriza na vrhuncu. Vendar tudi te negativne posledice uspešno premagujejo, predvsem z raznolikostjo in številčnostjo izdelkov, ki jih ponujajo.

Investicije

Pred kratkim so v Stampalu SB zaključili eno izmed načrtovanih naložb v letošnjem letu, in sicer naložbo v tekočo penetracijo. Gre za metodo odkrivanja razpok neposredno v odkovkih (neporušna metoda). Ustrezno so izobrazili kader, tako da lahko sedaj vsa s tem povezana dela opravijo sami znotraj družbe. Z omenjeno naložbo bodo lahko veliko prihranili. Prav tako v bližnji prihodnosti načrtujejo naložbo v peskalni stroj, ki bo prinesel višjo dodano vrednost, saj se danes veliko število odkovkov pred mehansko obdelavo peska. Hkrati pa bo peskanje služilo tudi za odpravljanje manjših vizualnih pomanjklivosti na izdelkih, ki so posledica različnih procesov proizvodnega procesa in so za kupce nesprejemljive.

Med kupci izdelkov Stampala SB znana imena

Če želi podjetje uspešno poslovati, se mora nenehno razvijati in načrtovati nove projekte, kar je Stampalu SB tudi uspelo. V preteklem obdobju so se pričeli intenzivno ukvarjati z novim projektom za avtomobilsko industrijo. Gre za odkovek srednje velike serije (približno 100.000 kosov na leto) za kupca Maserati, ki ga bo vgrajeval v naslednika svojega najbolje prodajanega avtomobila Granturismo. Prav tako se lahko v Stampalu SB pohvalijo, da se v nekaterih modelih motociklov prestižne znamke Ducati nahaja kar pet njihovih odkovkov. Seveda pa je na koncu treba poudariti, da obstaja velika verjetnost, da ponosni lastniki motociklov, izdelanih v Evropi, s seboj prevažate vsaj en Stampalov odkovek, kajti vsi evropski proizvajalci motornih koles brez izjeme v vsaj enega izmed svojih modelov vgrajujejo aluminijast odkovek, izdelan v Stampalu SB.

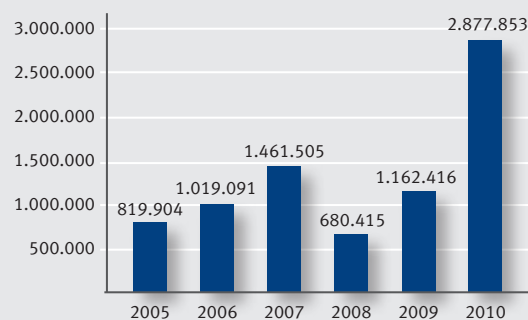
Motocikel Ducati Multistrada 1200S, v katerem je pet odkovkov iz družbe Stampal SB

Za rekorden dobiček zaslužni vsi zaposleni Kadringa

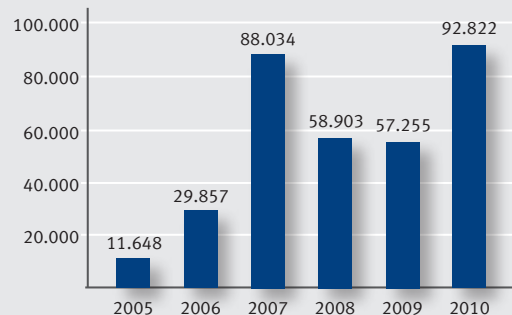
Družbeniki Kadringa zadovoljni z rezultati poslovanja

V začetku junija je potekala 22. redna seja skupščine družbenikov družbe Kadring. Udeležba na skupščini je bila stoo odstotna. Družbo Impol, d. o. o., ki ima v družbi Kadring 62,5-odstotni delež, je zastopal predsednik uprave družbe Impol 2000 Jernej Čokl. Brigita Juhart, direktorica Kadringa, je predstavila rezultate poslovanja in družbeniki so soglasno potrdili zaključni račun družbe za leto 2010. Družba je v lanskem letu ustvarila 2.877.853 evrov čistih prihodkov od prodaje in čisti dobiček v višini 92.822 evrov. V čistih prihodkih so zajeti tudi stroški dela napotnih delavcev, prihodki iz redne dejavnosti pa so znašali 726.353 evrov. S prodajo storitev družbam v skupini Impol je Kadring leta 2010 ustvaril 66 odstotkov prihodkov, s prodajo storitev izven skupine pa 34 odstotkov. Zadovoljni so, da so izpad prihodkov zaradi znižanja cen storitev največjim družbam v skupini Impol (leta 2008 za 12 odstotkov in dodatno leta 2009 za deset odstotkov) uspeli nadomestiti s širitvijo storitev in pridobitvijo mnogih novih naročnikov izven skupine Impol. Dosežen dobiček v letu 2010 je za Kadring najvišji v njegovi zgodovini poslovanja in je rezultat prizadevanj vseh zaposlenih.

Kadringu je v zadnjih petih letih uspelo povečati dobiček za sedemkrat! Uspeh družbe je šolski primer, kako lahko preišljeno kadrovanje pozitivno vpliva na poslovanje podjetja. Ukvarjajo se namreč s storitveno dejavnostjo, v kateri so človeški viri daleč najpomembnejši kapital. Zanimivo je dejstvo, da je bilo število zaposlenih v Kadringu leta 2010 enako številu v letu 2005 (12 ljudi), kljub temu da je leta 2007 zaradi reorganizacije Impola Kadring prevzel pet zaposlenih. Sprememila se je sestava zaposlenih, saj se jih je od prvotne zasedbe menjalo kar sedem, močno pa se je pomladila starostna struktura in povečala izobrazbena stopnja. Navedene spremembe so pozitivno vplivale na poslovne rezultate, saj sta se tako promet kot tudi dobiček družbe občutno povečala. Vsekakor lahko uspeh družbe pripišemo učinkovitemu strateškemu vodenju direktorice Brigite Juhart, ki je leta 2005 stopila na čelo Kadringa.

Graf: V zadnjih petih letih so se prihodki Kadringa povečali za kar 250 odstotkov

Graf: Dobitek se je v zadnjih petih letih povečal za skoraj 700 odstotkov

Strožji ukrepi in višje kazni

Državni zbor je sprejel nov zakon o varnosti in zdravju pri delu, ki bo začel veljati v začetku decembra

Konec maja 2011 je državni zbor na svoji seji sprejel nov zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1), ki je bil objavljen v Uradnem listu 3. junija 2011. Zakon bo skladno s 85. členom začel veljati šest mesecev po objavi v Uradnem listu, torej v začetku meseca decembra. Kaj nam novi zakon prinaša?

Dolžnost preventivnega ukrepanja in promoviranja zdravja na delovnem mestu

Zakon uvaja termina preventivni ukrep in promocija zdravja na delovnem mestu. Delodajalec mora upoštevati spreminjajoče se okoliščine ter izvajati take preventivne ukrepe in izbirati take delovne in proizvodne metode, ki bodo zagotavljale izboljševanje stanja in višjo raven varnosti in zdravja pri delu ter bodo vključene v vse aktivnosti delodajalca in na vseh organizacijskih ravneh. Prav tako mora delodajalec načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnem mestu.

Dolžnost sprejemanja ukrepov za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje primerov nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnem mestu

Posebna pozornost je v zakonu namenjena nasilju, trpinčenju, nadlegovanju, psihosocialnemu tveganju. Delodajalec mora na delovnih mestih, kjer obstaja večja nevarnost za nasilje tretjih oseb, poskrbeti za tako ureditev delovnega mesta in opremo, ki tveganje za nasilje zmanjšata in ki omogočata dostop pomoči na ogroženo delovno mesto. Prav tako mora delodajalec načrtovati postopke za primere takšnega nasilja in seznaniti z njimi delavce, ki na takih delovnih mestih delajo. Delodajalec mora sprejeti ukrepe

za preprečevanje, odpravljanje in obvladovanje primerov nasilja, trpinčenja, nadlegovanja in drugih oblik psihosocialnega tveganja na delovnih mestih, ki lahko ogrozijo zdravje delavcev. V skupini Impol smo v tej smeri že veliko storili. Sprejeti so bili pravilniki o enaki obravnavi in preprečevanju mobinga, v vseh družbah skupine Impol so bili imenovani pooblaščenca za prepoznavanje, preprečevanje in odpravo mobinga, ki so ustrezno usposobljeni. V prostorih družbe Kadring na Trgu svobode 26 deluje informacijska pisarna za mobing, kjer se lahko vsak oglasi po dodatne informacije ali nasvete. Ozaveščenost zaposlenih o tej tematiki želimo dvigniti z vključevanjem problematike mobinga v predavanja s področja varnosti in zdravja pri delu. Prav tako aktivno delamo na projektih s področja promocije zdravja na delovnem mestu.

Pravice in obveznosti delavcev

Zakon ohranja pravice in obveznosti delavcev, nekatere pa na

Ali ste vedeli, da ...

... vas lahko inšpektor za delo oglobi tudi z do 1.000 evri kazni, če ne uporabljate osebne varovalne opreme skladno z njenim namenom ali ste na delovnem mestu pod vplivom alkohola?

ново definira. Delavec ima pravico do dela in delovnega okolja, ki mu zagotavlja varnost in zdravje pri delu. Hkrati pa je določeno, da mora delavec spoštovati in izvajati ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Delo mora opravljati s tolikšno pazljivostjo, da varuje svoje življenje in zdravje ter življenje in zdravje drugih oseb. Sredstva za delo, varnostne naprave in osebno varovalno opremo mora uporabljati skladno z njihovim namenom in navodili delodajalca, pazljivo ravnati z njimi in skrbeti, da so v brezhibnem stanju. Izrecno so določene obveznosti zaposlenih. Ti morajo zlasti:

- skladno z navodili delodajalca pravilno uporabljati delovno opremo in druga sredstva za delo, vključno z varnostnimi napravami;
- skladno z navodili delodajalca pravilno uporabljati osebno varovalno opremo skladno z njenim namenom;
- takoj obvestiti delodajalca ali delavce, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu, o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti, okvari ali drugem pojavu, ki bi pri delu lahko ogrozil njegovo zdravje in varnost ali zdravje in varnost drugih oseb;
- sodelovati z delodajalcem in delavci, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu, dokler se ne vzpostavijo varno delovno okolje in delovne razmere ter izvedejo ukrepi inšpekcije za delo.

Prepoved alkoholiziranosti na delovnem mestu tudi v zakonu
Zakon se je s svojimi določbami približal tudi praksi v zvezi s prepovedjo alkoholiziranosti na delovnem mestu. Izrecno je določeno, da delavec ne sme delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc. Takšna stanja ugotavlja delodajalec po postopku in na način, določen z internim aktom delodajalca. Prav tako delavec ne sme delati ali biti pod vplivom zdravil, ki lahko vplivajo na psihofizične sposobnosti, na tistih delovnih mestih, na katerih je zaradi večje nevarnosti za nezgode pri delu tako določeno z izjavo o varnosti z oceno tveganja. Delodajalec mora odstraniti z dela, delovnega mesta in iz delovnega procesa vsakega delavca, ki je delal ali je bil na delovnem mestu v nasprotju z navedenimi določbami.

Povečane globe za prekrške

Novi zakon predvideva tudi višje globe za prekrške delodajalcev in delavcev. Delavca lahko doleti kazen v višini od 100 do 1.000 evrov za naslednje prekrške:

- Če delavec skladno z navodili delodajalca nepravilno uporablja delovno opremo in druga sredstva, vključno z varnostnimi napravami, in osebno varovalno opremo skladno z njenim namenom.
- Če takoj ne obvesti delodajalca ali delavcev, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu, o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti, okvari ali o drugem pojavu, ki bi pri delu lahko ogrozil njegovo zdravje in varnost ali zdravje in varnost drugih oseb.
- Če ne sodeluje z delodajalcem in delavci, ki so v izjavi o varnosti z oceno tveganja zadolženi za varnost in zdravje pri delu, dokler se ne vzpostavijo varno delovno okolje in varne delovne razmere ter ne izvedejo ukrepi inšpekcije za delo.
- Če dela ali je na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih substanc.
- Če se ne odzove in ne opravi zdravstvenega pregleda, ki ustreza tveganjem za varnost in zdravje pri delu na delovnem mestu.

Robot Henči postal produktiven »sodelavec«

Z razvojem sledimo velikim

V Metalurgu smo že pisali o robotski liniji Tehnofinal, ki je rezultat projektov Alumobil in InoProAL. Naložba se zaključuje, saj je žaga podjetja Elumatec prevzeta, prav tako je manipulativna oprema, ki jo je izdelalo podjetje Pakman, v zaključni fazi.

Podjetji, ki sta dobavili opremo, imata veliko izkušenj na področju žaganja in manipulacije, v Impolu pa so podali tudi natančne in jasne zahteve, kaj potrebujejo. Kljub temu so predvsem strokovnjaki iz podjetja Elumatec naleteli na težave pri žaganju polnih profilov in palic, kar kaže, da je Impol eno izmed redkih podjetij, ki je zgradilo takšno kombinirano linijo. To lahko pomeni tudi veliko prednost pred konkurenco.

Delo na liniji Tehnofinal že poteka v dveh izmenah, na njej pa delajo štirje zaposleni. Linija že dosega tako stopnjo produktivnosti, da občasno celo prihaja do pomanjkanja materiala, zato se trudijo pridobiti dovolj naročil za razrez profilov.

Pomembna pridobitev te linije je zagotovo prvi robot v Impolu, velika posebnost pa način, kako so ga zaposleni sprejeli. Na začetku so se med zaposlenimi pojavljali dvomi in strahovi, sedaj pa je postal priljubljen »sodelavec«, ki so mu zaposleni najprej nadeli ime Stric, ob predstavitvenem ogledu pa je Stric dobil tudi uradno ime Henči. To ime so mu sodelavci v znak spoštovanja slovesno podelili po Henriku Flisu, ki je med izvajanjem projektov Alumobil in InoProAL prevzel vlogo vodje podprojektna skupine Tehnofinal.

Vodja projektov Albin Leskovar:

»Glede na to, da je Alumobil tako rekoč že pri koncu, se želim zahvaliti sodelavcem, ki so v minulih treh letih vložili ogromno časa, truda in energije v to, kar je danes delujoča realnost in bo jutri bodočnost za nove projekte. Iskrena hvala!«

Henrik Flis pred
»sodelavcem«
Henčijem

Z dohodnino se polni državna blagajna

Mnogi zaposleni se sprašujete, zakaj tako visoki zneski na položnicah

Kaj je dohodnina?

Dohodnina je davek od dohodkov fizičnih oseb. Z njo se obdavčujejo vsi obdavčljivi prihodki, prejeti v preteklem letu. Obdavčljivi prihodki se obdavčujejo po progresivni lestvici, kar pomeni, da večja davčna osnova predstavlja višjo stopnjo dohodninskega davka. Dohodnina, ki jo plačamo bodisi čez leto bodisi ob letnem obračunu, gre v državni proračun, iz katerega so financirane različne storitve in delovanje proračunskih porabnikov (javna uprava, občine, šolstvo, zdravstvo ...).

Ali ste vedeli, da ...

... lahko do 0,5 odstotka odmerjene dohodnine namenite različnim nevladnim organizacijam, političnim strankam ali reprezentativnim sindikatom? To dohodnino bi sicer pustili v državnem proračunu. Seznam organizacij, katerim lahko svoj del dohodnine podarite, je objavljen na spletni strani Dursa (www.durs.gov.si), kjer je tudi obrazec za namenitev dela dohodnine. Davčni organ upošteva veljavne zahteve, s katerimi razpolaga na dan 31. decembra leta, za katero se dohodnina odmerja. Zahteva velja do trenutka, ko davčni organ prejme novo zahtevo ali preklic zahteve.

Kaj je davčna osnova in davčna olajšava?

Določitev davčne osnove, od katere se ob ustrezni stopnji odmeri davek, je pomembna za pravilen obračun in plačilo davka. V davčno osnovo se všttevajo:

- osebni prejemki (letni znesek plače, vključno s trinajsto plačo in nadurnim delom, nadomestila plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, letni prejemki v obliki stimulacij in bonitet v zvezi z delovnim razmerjem, regres za letni dopust, delo na podlagi podjemne pogodbe, avtorsko delo, inovacije iz delovnega razmerja, letni znesek pokojnine, dobitki v igrah na srečo, ki so višji od 42 evrov, pri čemer ni nujno, da je nagrada v obliki denarja),
- dohodki iz kmetijstva (katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih zemljišč),
- dohodki iz dejavnosti (dobiček, dosežen z opravljanjem

dejavnosti),

- dohodki iz kapitala (obresti od denarnih depozitov na bankah, dobiček, dosežen s prodajo kapitala),
- dohodki iz premoženja (letni znesek obresti na posojila, dohodki, doseženi z udeležbo pri dobičku, in dohodki, doseženi z oddajanjem premoženja v najem),
- dohodki iz premoženjskih pravic (avtorski in izumiteljski honorarji).

Zaradi tega je davčna osnova pogosto drugačna (višja) od zneska prejetih plač. Zaradi različnih davčnih olajšav pa je lahko davčna osnova tudi nižja. Najbolj pogoste davčne olajšave so:

- splošna olajšava, ki je odvisna od skupnega dohodka in zavezancu pripada pod pogojem, da drug rezident zanj ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana;
- posebna olajšava, ki jo lahko pridobi zavezanec, ki uveljavlja vzdrževane družinske člane;
- osebna olajšava, ki jo lahko pridobijo invalidi s stoddostno telesno okvaro, rezidenti po dopolnjenem 65. letu, prejemniki pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, delovni invalidi;
- posebna osebna olajšava, ki pripada zavezancu, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta in znaša 3.100,17 evra;
- olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki jo lahko uveljavlja zavezanec, ki je prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovan pri izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali drugi državi članici EU, in lahko v letu 2010 znaša do 2.646,21 evrov;
- normirani stroški, ki znašajo deset odstotkov prihodka, na katerega se navezujejo (npr. drugo pogodbeno razmerje, avtorski honorar) in jih država avtomatično prizna.

Davčna osnova je tako izračunana po formuli: vsi dohodki – prispevki delojemalcev – vse olajšave, ki nam pripadajo = davčna osnova.

Kako so razporejeni dohodninski razredi?

Po zakonodaji imamo v Sloveniji tri dohodninske razrede. V katerega sodimo, je odvisno od naše davčne osnove.

Kako se med letom odmerja akontacija dohodnine?

Med letom se od vsakega prihodka obračuna in odvede akontacija dohodnine. Višina akontacije je odvisna od dohodninskega razreda, v katerega zavezanec s svojimi prihodki sodi. Delodajalec tako zavezancu vsak mesec obračuna akontacijo dohodnine od plače po lestvici, preračunani na dvanajstino leta. Ker pa ima lahko zavezanec tudi druge prihodke, za katere delodajalec ne ve, se lahko zgodi, da odvedena akontacija dohodnine ni zadostna, zato lahko zavezanec pri letnem obračunu dobi položnico za

plačilo ostalega dela dohodnine. Kadar pa se med letom plačuje previsoka akontacija dohodnine, dobi zavezanec del dohodnine, ki mu je bil preveč odveden, vrnjen.

Primer izračuna

V vzorčnem primeru je upoštevano naslednje: dvanajst izplačanih plač, izplačilo regresa, trinajsta plača in katastrski dohodek. Upoštevano je tudi, da zavezanec uveljavlja enega vzdrževanega družinskega člana. Ob koncu leta se vsi obdavčljivi prejemki seštejejo in obdavčijo po letni dohodninski lestvici.

Bruto plača	19.800,00 €
Trinajsta plača	1.200,00 €
Regres	1.002,00 €
Katastrski dohodek	50,00 €
Skupaj prejemki	22.052,00 €
Plačani prispevki delojemalca	4.641,00 €
Splošna olajšava	3.100,17 €
Olajšava za vzdrževanega otroka	2.287,48 €
Dodatno pokojninsko zavarovanje	200,00 €
Osnova za dohodnino (22.052,00 - 4.641,00 - 3.100,17 - 2.287,48 - 200,00)	11.823,35 €
Izračun dohodnine (po letni dohodninski lestvici)	2.364,12 €
Že plačana akontacija dohodnine med letom	2.258,93 €
Doplačilo dohodnine	105,19 €

Zavezanec dohodnino doplača, čeprav je vplačal 200 evrov premije za dodatno pokojninsko zavarovanje. Doplačilo nastane, ker se regres in trinajsta plača po zakonu o dohodnini obdavčita po povprečni davčni stopnji od enomesečnega prejemka in ker od katastrskega dohodka med letom ni bila obračunana akontacija dohodnine. Konec leta se vsi prejemki zavezanca seštejejo in zapadejo v višji dohodninski razred.

Certificirajte svoje znanje

Usposabljali se bomo za pridobitev NPK

V jesenskih mesecih bomo z namenom pridobitve nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) »upravljavec/upravljavka strojev v proizvodnji« v družbah Impol FT, Impol PCP in Impol LLT začeli izvajati usposabljanja za delavce, ki želijo pridobiti omenjeni certifikat. Eden izmed načinov pridobitve NPK je preverjanje in potrjevanje usposobljenosti in znanja za opravljanje določenih opravil, ki so navedena v izbranem katalogu za nacionalno poklicno kvalifikacijo. Pri takšnem načinu usposabljanja delavec ne dobi ustrezne izobrazbe, ampak certifikat. Pogoji za vključitev v usposabljanje je končana osnovna šola. Pri izvajanju usposabljanja se bomo povezali s Tehniškim šolskim centrom Maribor, ki je eden izmed izvajalcev usposabljanja za omenjeni NPK. Več informacij boste lahko prebrali v naslednji številki Metalurga.

Kaj je NPK?

Nacionalna poklicna kvalifikacija je formalno priznana delovna poklicna oziroma strokovna usposobljenost, potrebna za opravljanje poklica ali posameznih sklopov zadolžitve v okviru poklica na podlagi nacionalnega poklicnega standarda.

Kaj z NPK pridobi podjetje?

Uporaba nacionalnih poklicnih kvalifikacij omogoča podjetjem hitro odzivanje na spremembe na trgu dela in na spremembe v delovnih procesih. Sistem nacionalnih poklicnih kvalifikacij namreč ponuja številne nacionalne poklicne kvalifikacije, ki jih podjetja potrebujejo. Delodajalci lahko predlagajo tudi nove nacionalne poklicne kvalifikacije. V njih določijo kompetence, spretnosti in znanja, ki jih v podjetju potrebujejo, s čimer si zagotovijo ustrezne nove kadre. Glavni prednosti sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij sta prožnost in prilagodljivost, saj omogočata hiter odziv na potrebe trga dela, s čimer se ta hitreje odziva na izobraževalne potrebe podjetij kot šolski izobraževalni sistem.

In kaj pridobi delavec?

Nacionalna poklicna kvalifikacija ponuja posameznikom možnost potrditve spretnosti in znanj, ki so jih pridobili med opravljanjem poklica, prostovoljnimi delom, prostočasnimi dejavnostmi, z udeležbo na neformalnih programih izobraževanja, samoučenjem itd. Z nacionalno poklicno kvalifikacijo tako dokazujejo usposobljenost za opravljanje določenega poklica, ki ne velja le znotraj podjetja, temveč je priznana tako na nacionalni kot na evropski ravni.

učimo se

Zlato pravilo komunikacije je pozitivno razmišljanje

Skoraj tretjino svojega življenja preživimo na delu in s svojimi sodelavci. Vsi si želimo, da bi se na delu dobro počutili, saj ni nikomur v interesu, da bi tretjino svojega življenja zapravili s slabo voljo. Zato se moramo za dobre odnose in dobro počutje potruditi prav vsi in v svoj vsakdan vložiti spoštovanje in zaupanje do sodelavcev. Odnose moramo negovati in tudi ko ne gre vse, kot bi si želeli, se moramo potruditi in težave rešiti na njihovem izvoru.

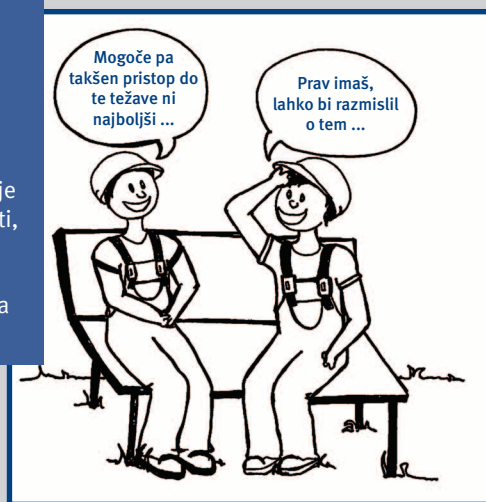
Igrajte pošteno. Šikaniranja na delovno mesto ne sodijo. Čeprav umazane strategije na kratki rok lahko delujejo, pa vam bodo dolgoročno zgolj škodile.

Spoštljivost je ključ do uspeha.

Na kritiko se odzovite z razumevanjem.

Ko nas nekdo kritizira, se običajno odzovemo z neodobravanjem in obrambo. Tako pa pogosto zamujamo priložnost, da se izboljšamo in osebno zrastemo. Četudi je negativno kritiko težko slišati, jo moramo sprejeti in razmisliti o občutkih drugih ljudi, saj so lahko te informacije za nas zelo pomembne.

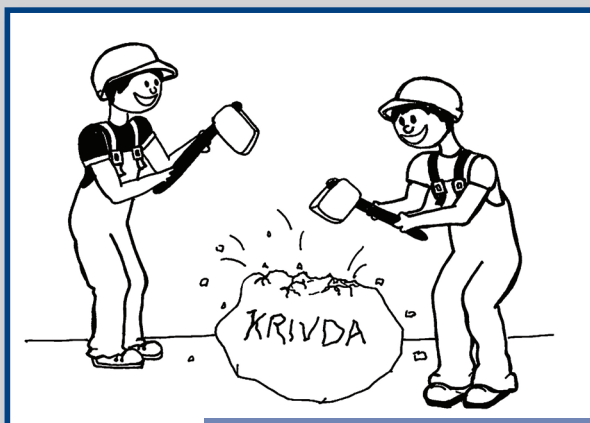
Bodite točni in upoštevajte roke. Tako bo lažje za vse, hkrati pa boste sodelavcem v in izven podjetja pokazali, da spoštujete njihov čas.

Če se vam zdi, da se vam dogaja krivica, se z osebo pogovorite na štiri oči, ne zatekajte se k opravljanju.

Cenite delo drugih. Vsak se trudi po svojih najboljših močeh.

Ne poskušajte zvaliti krivde na druge. Če je prišlo do napake, jo poskušajte čim prej popraviti, ne pa se otročje prepirati, kdo je zanjo kriv. Ko delate, imejte v mislih končni izdelek.

Začnite z majhnimi pozornostmi, ki bodo pokazale, da vam je mar za počutje sodelavcev: pozdravite sodelavca, ki ga prvič srečate, in mu podarite nasmeh za boljši začetek dneva.

1 + 1 = 3
Vsak zase ne more storiti veliko, skupaj pa lahko premikamo gore. Timsko delo je zakon!

Nikoli ne recite: Nimaš prav! Vaši sodelavci imajo tudi svoje poglede in ideje in jih prav tako kot vi želijo posredovati drugim. Njihovi pogledi se lahko razlikujejo od vaših, kar pa ne pomeni, da so zanič ali nekoristni. Vaši negativni odzivi in komentarji lahko povzročijo obrambni zid med vami in sodelavcem, spor ali celo prenehanje sodelovanja. Delujte konstruktivno in raje skupaj najdete najboljšo rešitev.

Dobro poslušajte svoje sogovornike. Velikokrat se zgodi, da mislimo, da dobro poslušamo, vendar dejansko že razmišljamo o svojem odgovoru. Učinkovita komunikacija gre v obe smeri.

potujemo

Okrepljeno sodelovanje s Kitajsko

Vsak mesec bomo uvozili 400 ton valjanega traku

Konec aprila so Tanja Brkljačič, Tomaž Smolar in Miro Škrli obiskali kitajsko podjetje Nanshan Group. Namen njihovega obiska je bil podpis pogodbe za dobavo tople valjanega traku za izdelavo folij (foil-stock) in je bil pika na i večmesečnega dela. V Impolu FT za izdelavo folij ta trak uporabljajo že dve leti, zato ga dobro poznajo. Ker so s kakovostjo zelo zadovoljni, si želijo s kitajskim podjetjem sodelovanje okrepiti in si zagotoviti čim boljši vir surovine. Pogodba, ki so jo podpisali, velja do konca leta 2012 in Impolu zagotavlja dobavo približno 400 ton valjanega traku mesečno.

Kaj je Nanshan Group?

Nanshan Group danes zaposluje nekaj tisoč ljudi in združuje več kot 40 družb. Začetki družbe segajo v leto 1970, ko je podjeten vodja delovne brigade v sicer zelo revni kmečki vasi Nanshan ob Bohajskem morju kupil statve za izdelavo brisač. Brisače so šle za med, tovarna se je hitro širila in iz leta v leto so nabavljali nove stroje in opremo, vse od tkalnic do konfekcije. Leta 1975 so kupili prvo stiskalnico za izdelavo aluminijastih profilov za okna, kmalu zatem pa so vložili v izgradnjo lastne livarne. Podjetje lahko velik del zaslug za hiter razvoj in širjenje dejavnosti (prevzeli so tudi termoelektrarno in plinaro) pripiše z naravnimi viri bogati pokrajini, saj se pod zemljo skrivajo ogromne zaloge črnega premoga, zemeljskega plina in glinice. Pred desetimi leti so zagnali eno večjih vročih valjam na svetu, ki lahko na leto proizvede 750 tisoč ton traku širin do 2.100 milimetrov. Ker lahko sami na leto predelajo približno 250 tisoč ton hladnega traku in 40 tisoč ton folij, imajo višek tople valjanega traku, zato prodajajo.

KITAJSKA

- ▶ Kitajska je leta 1979 začela omejevati število rojstev, zaradi česar ima praviloma vsak Kitajec samo starše in enega otroka. Ni bratov in sester, ni stricov in tet. Ta generacija odraslih edincev je manj pripravljena na prilagajanje in sodelovanje z vrstniki, hitro narašča tudi število ločitev. Strokovnjaki pričakujejo, da bo to vplivalo tudi na način odločanja v družbi, ki je doslej tradicionalno temeljilo na sodelovanju, doseganju soglasij in je skupno dobro postavljajo pred interese posameznika.
- ▶ Beneški trgovec in raziskovalec Marco Polo je bil skupaj s svojim očetom eden prvih Evropejcev, ki je obiskal Kitajsko. Svoje vtise in doživljanje je po vrnitvi v Italijo zapisal v knjigi Potovanja Marca Pola.
- ▶ Kitajski zid, ki naj bi bil viden tudi z Lune, je dolg 8.851,8 kilometra in je zgrajen tako, da lahko gre po njem vzporedno deset vojakov ali pet konjenikov. Delavce, ki so pri njegovi gradnji zaradi prenapornega dela umrli, so zazidali kar v zid, zato mu pravimo tudi Zid žalosti in krvi.
- ▶ Kitajci veljajo za pomembne izumitelje, med drugim so iznašli papir, tisk in smodnik.
- ▶ Znamenita kitajska glinena vojska, ki jo je dal okoli leta 210 pred našim štetjem narediti cesar Čin, trenutno šteje okoli 8.000 figur, a prav možno je, da je vojščakov še vsaj nekaj tisoč več. Arheologi se prav sedaj pripravljajo na nova izkopavanja. Upajo, da bodo izkopali še 5.000 rdečkasto obarvanih kipov. Ob vsem tem je najbolj osupljivo dejstvo, da niti dva vojaka nista enaka.

Impolčani s predstavnikom podjetja Nanshan pred kipom Bude, verskim simbolom, ki se veličastno dviga nad mestom

Zakaj so potrebni kontrolni pregledi?

Obleka naredi človeka, urejenost delovnega prostora pa pove nekaj o zaposlenem

Zakon o varnosti in zdravju pri delu in standard OHSAS 18001 zahtevata, da mora organizacija vzpostaviti, izvajati in vzdrževati postopke za nenehno prepoznavanje nevarnosti, oceno tveganj in določanje potrebnih ukrepov za njihovo obvladovanje. Eden izmed preventivnih ukrepov je tudi izvajanje kontrolnih pregledov, ki jih v Impolu izvajajo od aprila dalje. Takšni pregledi imajo mnogo pozitivnih učinkov, s preventivnim ukrepanjem vplivajo na preprečevanje delovnih nezgod in okvar zdravja, prav tako spodbujajo pomembno sodelovanje zaposlenih. Zaposleni so namreč tisti, ki svoje delovno okolje najbolj poznajo (delovno mesto, delovno opremo, delovni proces) in lahko s svojim ukrepanjem pripomorejo, da je njihovo delovno mesto varno. Varno, zdravju neškodljivo pa mora biti tudi opravljanje delovnih nalog, kar z rednim izvajanjem kontrolnih pregledov vsekakor lahko ohranimo.

Kdo mora izvajati preglede in kako pogosto?

Vodja sistema poklicnega zdravja in varnosti ter skrbnik za poklicno zdravje in varnost morata kontrolni pregled v prostorih proizvodnih procesov izvesti najmanj enkrat mesečno. Organizacijski vodje (vodje proizvodnih procesov in proizvodnih celic) oziroma neposredno nadrejene osebe pa izvajajo kontrolne preglede v prostorih proizvodnih procesov najmanj enkrat na teden. Kontrolni pregledi se izvajajo v sodelovanju z zaposlenimi.

Kakšen je namen kontrolnega pregleda?

Izvajalec kontrolnega pregleda vizualno ugotavlja ustreznost delovne opreme, osebne varovalne opreme, pomožnih nosilnih sredstev in drugih sredstev, ki se uporabljajo pri delu. Prav tako ugotavlja splošno stanje varstva pri delu, varstva pred požarom in varovanja okolja v določenem procesu. Nadzor pa zajema tudi opazovanje in ocenjevanje obnašanja zaposlenih. Največji poudarek pregleda je na ustrezni in dosledni uporabi

osebne varovalne opreme, upoštevanju navodil za varno delo, urejenosti delovnega mesta, upoštevanju prepovedi kajenja, uživanja drog in alkohola, ločevanju odpadkov ter izvajanju drugih ukrepov za varnost in zdravje pri delu.

Poskrbimo za svojo delovno opremo!

Zaposleni za svojo delovno opremo velikokrat ne skrbijo tako, kot bi morali in kot jim nalaga tudi zakonodaja. Tako kot doma skrbijo za svoje stanovanje, pohištvo in orodje, morajo tudi na delovnem mestu skrbeti za opremo in pripomočke, s katerimi delajo. Enako velja tudi za osebno varovalno opremo. Delavci velikokrat pozabijo vizualno pregledati delovno opremo, preden začnejo z delom na njej. Kadar opazijo pomanjkljivost ali okvaro delovne opreme, je njihova dolžnost, da o tem obvestijo delodajalca, saj lahko s tem rešijo življenje – svoje ali sodelavčevo.

Delovna oprema, ki ne deluje brezhibno, je namreč pogosto vzrok poškodb in nezgod pri delu.

Kam se zapišejo

ugotovitve in kako poteka odprava neskladnosti?

Ugotovitve se beležijo na Obr. 8.68, Kontrolni list poklicnega zdravja in varnosti. Izpolnjen obrazec se v elektronski obliki pošlje vodji sistema poklicnega zdravja in varnosti in organizacijskemu vodji, priložijo se tudi dokazne fotografije. V primeru ugotovljenih neskladnosti ga vodja poklicnega zdravja in varnosti ovrednoti kot incident pri delu in se kot tak tudi obravnava. Organizacijski vodja oziroma njegova pooblaščenca oseba je v primeru ugotovljene večje neskladnosti odgovoren za definiranje učinkovitega korektivnega ukrepa v sistemu Gama. V primeru ugotovljene manjše neskladnosti, kjer je možna takojšnja odprava neskladnosti, mora neskladnost odpraviti najpozneje v roku, ki je določen na obrazcu. Ko je neskladnost odpravljena, vodja proizvodnega procesa oziroma odgovorna oseba v kontrolni list vpiše datum odprave in obrazec po elektronski pošti vrne vodji sistema poklicnega zdravja in varnosti.

Če pomanjkljivost ni bila odpravljena ali če se še naprej pojavlja, vodja sistema poklicnega zdravja in varnosti o tem pisno obvesti direktorja družbe, ki mora sprejeti odločitev o potrebnih korektivnih ukrepih.

odkrivamo vzroke

Pol milijona evrov za bolniške

Vaša bolniška odsotnost vpliva tudi na sodelavce in podjetje

V prejšnji številki Metalurga ste lahko na temo o bolniških odsotnostih prebrali obširnejši članek, tokrat pa vam na željo predstavnikov zaposlenih posredujemo še nekaj dodatnih informacij o bolniški odsotnosti, ki je legitima pravica zaposlenih in našo družbo ohranja humano na področju zdravja ljudi. Vendar pa so lahko bolniške odsotnosti zaradi raznih odstopanj (zlorabe, birokracija v zdravstvenem in zavarovalniškem sistemu ...) tudi velik družbeni problem, s katerim se zaradi visokih stroškov in drugih »stranskih učinkov« soočajo vsi v državi. Leta 2010 je povprečni delež bolniške odsotnosti v Sloveniji v breme delodajalcev znašal 2,1 odstotka, medtem ko je v skupini Impol znašal 3,46 odstotka; najvišji delež je bil zabeležen v družbah Unidel, kjer je znašal 8,81 odstotka, Impol R in R (4,66 odstotka), Impol Servis (4,62 odstotka) in Impol LLT (4,01 odstotka).

	Bruto znesek v evrih	Povprečno število zaposlenih	Znesek na zaposlenega v evrih
Impol 2000	4.964,48	33	150,4
Impol	6.648,56	32	207,8
Impol PCP	194.644,54	336	579,3
Impol FT	141.574,83	285	496,8
Impol LLT	54.677,38	92	594,3
Impol R in R	17.175,13	23	746,7
Impol Infrastruktura	10.201,63	25	408,1
Unidel	37.956,21	39	973,2
Stampal SB	12.467,23	32	389,6
Impol Servis	4.124,94	7	589,3
Kadring	29.977,35	108	277,6
Impol skupaj	514.625	1014	507,5

Tabela: Bruto zneski nadomestil za bolniške odsotnosti zaposlenih leta 2010, ki so breme delodajalca

Iz tabele je mogoče razbrati, da so bolniške odsotnosti skupino Impol leta 2010 stale več kot pol milijona evrov, kar pa še ni vse, saj je poleg nadomestil plače pri analiziranju stroškov bolniške odsotnosti z vidika delodajalca treba upoštevati tudi stroške, ki jih povzroča nadomestitev odsotnega delavca:

- stroški izplačila nadur, ki so dražje kot ure rednega delovnega časa,
- stroški uvajanja v delo prerazporejenega delavca,
- stroški študentskega dela (napotitev na zdravstveni pregled,

usposabljanje iz varstva pri delu in varstva pred požarom, uvajanje v delo, študentsko plačilo),

- stroški najema delovne sile,
- stroški novega zaposlovanja (objava razpisa, napotitev na zdravstveni pregled, usposabljanje iz varstva pri delu in varstva pred požarom, uvajanje v delo, izplačilo plače).

Ob vsem tem se delodajalci dodatno spopadajo še z zmanjšano produktivnostjo dela, z večjimi organizacijskimi naporji in stroški za zagotovitev nemotenega delovnega procesa, posledicami v kakovosti in navsezadnje tudi z izgubo trga.

Poslovanje podjetja je odvisno od številnih dejavnikov, zagotovo pa je poleg zadovoljstva zaposlenih najpomembnejše njihovo zdravje, zato namen reševanja problematike bolniške odsotnosti izhaja iz zavedanja podjetja o pomembnosti zdravja svojih zaposlenih. Ker je število bolniških odsotnosti pogosto povezano tudi z dogodki v ožjem družinskem ali širšem družbenem okolju, v katerem zaposleni živijo, je nujno, da se bolniške odsotnosti v vsaki delovni organizaciji obravnavajo celovito in sistemsko. Pri ocenjevanju zdravja zaposlenih se najpogosteje uporablja zbirka podatkov o bolniškem dopustu. Za primerjavo se najpogosteje uporablja odstotek izgubljenih koledarskih dni v enem letu na zaposlenega. Ta odstotek se je v skupini Impol v primerjavi s preteklimi leti povečal, zato so se odločili, da sistematično pristopijo k reševanju bolniške odsotnosti, kar sodi v širši cilj izboljšanja zdravja zaposlenih.

Izboljšanje zdravja zaposlenih – razgovori z zaposlenimi

Eden izmed ukrepov za izboljšanje zdravja zaposlenih so tudi razgovori z zaposlenimi, ki so bili leta 2010 z dela odsotni štirikrat ali večkrat (v to se ne šteje odsotnost zaradi nege družinskih članov, spremstva ali darovanja krvi), in je posamezna odsotnost trajala manj kot trideset dni. Namen pogovorov, ki je bil že večkrat predstavljen, je, da se posamezniku ponudi individualna obravnavna in pomoč. Z razgovori se želi ugotoviti, ali razlogi za večkratno bolniško odsotnost z dela izvirajo iz razmer na delovnem mestu, iz odnosov z zaposlenimi oziroma iz kakršnih koli drugih dejavnikov, katere bi delodajalec v dobro zaposlenih lahko izboljšal. Prvi rezultati razgovorov se že kažejo, saj so se že definirali ukrepi za izboljšanje določenih dejavnikov v posameznih proizvodnih procesih.

Kaj nam prinaša nesprejetje pokojninske reforme?

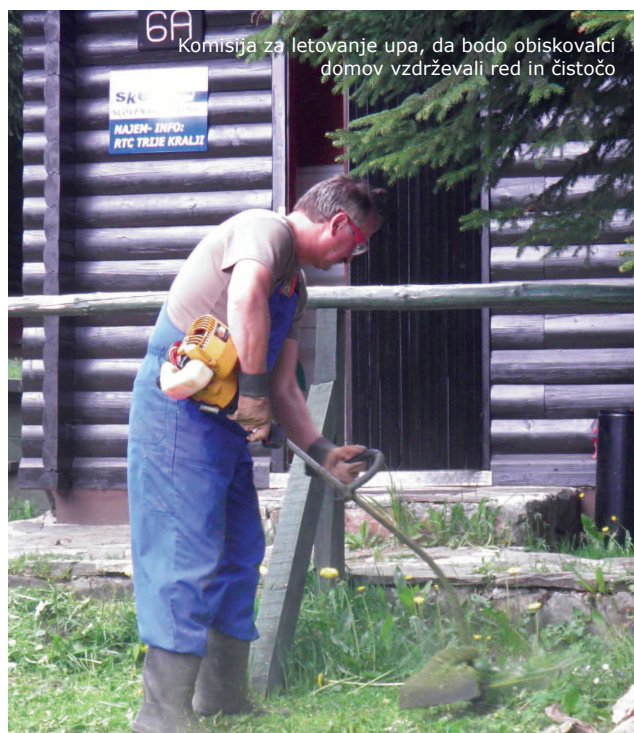
Na superreferendumsko nedeljo so volivci glasovali proti stanju v družbi ...

5. junija se nam je zgodila prva superreferendumska nedelja v zgodovini naše države. Očitno je, da želi ljudstvo na pobudo vse močnejših interesnih skupin prevzeti pomembnejše odločitve na svoja pleča. Pri tem pa sploh nimajo alternative k obstoječim predlogom. Najbrž je to posledica dejstva, da v teh kriznih časih ni mogoče najti konsenza med ekonomsko socialnimi partnerji, političnimi strankami in različno mislečimi posamezniki. Na tokratni referendumski nedelji so ljudje izglasovali, da ne podprejo niti enega izmed treh sprejetih zakonov. Pa pustimo na strani to, zakaj so ljudje glasovali proti. Morda so dejansko vedeli, o čem se odločajo, in so razumno glasovali proti, morda so izrazili nestrinjanje z vlado ali zgolj svoje nestrinjanje z obstoječim stanjem v današnji družbi. Med padlimi referendumi je bil tudi referendum o pokojninski reformi. Volilni upravičenci so z 72-odstotno večino zavrnili uveljavitev zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), in to kljub temu da se jih večina zaveda nujnosti reforme, predvsem zaradi demografskih

sprememb in nizke upokojitvene starosti ter posledično slabitve pokojninske blagajne. Zaradi vse daljše življenjske dobe in nizke stopnje rodnosti se prebivalstvo Slovenije vse bolj stara. Razmerje med upokojenci in delovno aktivnim prebivalstvom se iz leta v leto slabša: leta 2009 je 1,67 zaposlenega delalo za enega upokojenca, leta 2025 bo to razmerje 1 : 1,3, okoli leta 2040 pa 1 : 1, kar pomeni, da bo takrat vsak zaposleni delal za enega upokojenca, v letih pozneje pa za zagotavljanje pokojnin celo to ne bo dovolj. Vsi podatki kažejo na to, da se v Sloveniji ljudje upokojujejo takoj, ko izpolnijo minimalne pogoje za upokojitev. Tako imamo zelo malo delovno aktivnega prebivalstva, starega več kot 55 let. Povprečna upokojitvena starost je med najnižjimi v Evropi.

Shema: Povprečna starost posameznika ob izstopu s trga dela kaže, da smo Slovenci na samem dnu lestvice, kar pomeni, da je podaljševanje delovne dobe neizbežno (podatki Evropske komisije za leto 2008)

Irska	64,1 leta
Švedska	63,8 leta
Ciper	63,5 leta
Nizozemska	63,2 leta
Velika Britanija	63,1 leta
Latvija	62,7 leta
Španija	62,6 leta
Portugalska	62,6 leta
Estonija	62,1 leta
Nemčija	61,7 leta
Belgija	61,6 leta
Finska	61,6 leta
Bolgarija	61,5 leta
EU-27	61,4 leta
Grčija	61,4 leta
Danska	61,3 leta
Avstrija	60,9 leta
Italija	60,8 leta
Češka	60,6 leta
Litva	59,9 leta
Malta	59,8 leta
Slovenija	59,8 leta
Poljska	59,3 leta
Francija	59,3 leta
Slovaška	58,7 leta
Romunija	55,5 leta

Prostovoljstvo na Treh kraljih

Zaposleni se vedno radi vračate na Pohorje

V prvi polovici maja je ekipa članov sindikata Skei Impol, vključno z njegovim nekdanjim predsednikom Tonetom Detičkom in člani komisije za letovanje ter njihovimi partnericami, dva dni namenila čiščenju in urejanju notranjosti brunaric na Treh kraljih in njihove okolice. Notranjost brunaric so v celoti očistili, ponekod so zamenjali vodovodne pipe, tuše, bojlerje, vtičnice, žarnice in izvedli druga manjša popravila. Prav tako so popravili določene elemente in postelje. Uredili so parkirišče, odstranili suho vejevje in dračje, pokosili travo, posadili rože ... Ponovno so opozorili na ogromne količine cigaretnih ogorkov in zavrženega oglja v okolici brunaric, saj se ljudje očitno še vedno ne zavedajo, da lahko takšno ravnanje povzroči katastrofo. Zato obiskovalce brunaric še enkrat prosijo in pozivajo, naj spoštujejo red in čistočo, hkrati pa naj skrbijo za okolje.

Komisija za letovanje želi vsem zaposlenim prijetno letovanje in kar se da lep dopust!

Prazen žakelj ne stoji pokonci

Za marsikaterega zaposlenega je službena malica postala kosilo

Že dolgo je znano, da ima urejena prehrana na delovnem mestu velik vpliv na počutje zaposlenih in na njihovo storilnost. Slovenske delodajalce k temu zavezujejo tudi različni zakoni in predpisi (Ustava Republike Slovenije, Zakon o delovnih razmerjih, Zakon o varnosti in zdravju pri delu, Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu in Resolucija o nacionalnem programu prehranske politike 2005–2010), a se kljub temu vse več delodajalcev sooča s problemom absenzizma oziroma odsotnosti z dela zaradi bolezni, povezanih s prehrano in slabimi prehranjevalnimi navadami. Raziskava, ki jo je izvedel Inštitut za varovanje zdravja, je pokazala, da so se prehranjevalne navade Slovencev v zadnjem desetletju sicer nekoliko izboljšale, a kljub temu ostajajo pri delovno aktivnem prebivalstvu najslabše. Pri prehranje-

vanju delovno aktivnega prebivalstva je zaskrbljujoče dejstvo, da le tretjina zaposlenih za polni delovni čas vsak dan uživa vse tri glavne obroke (zajtrk, kosilo, večerja), ostali pa katerega izmed njih izpustijo. Zaradi podaljšanja delovnika čez cel dan je za marsikaterega zaposlenega malica v službi postala kosilo, kar za delodajalca pomeni, da mora malici nameniti več pozornosti, saj mora po kakovosti, sestavi in količini ustrezati potrebam zaposlenih in hkrati biti zdrava.

Za prehrano Impolčanov je dobro poskrbljeno

Za prehrano zaposlenih v skupini Impol skrbi podjetje Sodexo. Sredi meseca maja se je sestala komisija za kakovost prehrane, ki je obravnavala predloge zaposlenih, zapisane v knjigi vtisov, kako bi malico še izboljšali. Odgovore oziroma pojasnila na predloge zaposlenih so v Sodexu že pripravili in jih objavili na oglasni deski v jedilnici. Prav tak način podajanja pripomb in predlogov je najbolj učinkovit, saj lahko osebe v Sodexu nanje takoj odreagira,

zato se vsem zaposlenim zahvaljujejo za vpise v knjigo in jih hkrati pozivajo, naj se še naprej poslužujejo te poti reševanja težav.

Zaposleni morajo za zdravo prehrano poskrbeti tudi sami

Poleg tega, kaj uživamo, je pomembno tudi, kako hrano uživamo. Osnovno pravilo zdravega prehranjevanja je, da hrano dobro prežvečimo. Na to v današnjem hitrem življenjskem tempu pogosto pozabimo. S tem, ko hrano dobro prežvečimo, se prebava začne že v ustih in ne šele v želodcu. Hkrati lahko telo iz bolj prežvečene hrane sprejme več hranilnih snovi. Človeško telo je v sedemdesetih odstotkih sestavljeno iz vode. Navadna voda je za naše zdravje tudi najboljša izbira, saj je prenašalec hranilnih snovi. Zato poskrbimo, da bomo vsak dan spili vsaj dva litra te tekočine, v vročih dnevih, ki so pred nami, pa še kaj več. Ne pozabite, da imate tudi na delovnem mestu zagotovljen dostop do pitne vode.

Obroki naj ne bodo preobilni. Bolj zdravo je zaužiti več manjših obrokov, ki so razporejeni čez cel dan, kot pa se do onemoglosti najesti samo dvakrat dnevno.

Prav tako je bolje, da se nikoli ne najemo povsem do sitega. Jesti nehajmo, ko nismo več lačni, in ne šele, ko si moramo odpeti tri gumbe na hlačah. Poskusimo zdržati brez hrane med obroki. Če tega res ne zmoremo, naj bo za prigrizek sadje ali pa oreščki, ne čips in sladkarije.

Drage bralke in bralci Metalurga!

Pred tednom dni se je začelo poletje. Bliža se tudi čas dopustov, ki ga boste mnogi preživeli na morju, mnogi v gorah, nekateri pa kar doma. Kjerkoli že boste uživali zaslužen oddih, vam želimo, da bi se imeli lepo, da bi se dobro napolnili z energijo in da hladne pijače nikoli ne bi zmanjkalo. Svoje dopustniške doživljaje boste lahko tudi letos delili z nami in ostalimi bralci Metalurga. Vabimo vas, da nam do 20. avgusta pošljete svojo najljubšo poletno fotografijo, ki jo boste posneli na dopustu. Tudi letos bodo najboljše tri fotografije nagrajene.

Uredništvo Metalurga

Kaj vse se skriva v arhivu Impola?

Urejen arhiv podjetja odraža dobro poslovanje

Ob toliko izgovorjenih in napisanih besedah o arhivih in ob nedavnem obisku arhivistov, ki so zaposleni v pokrajinskih arhivih Maribor, Celje in Ptuj, smo se odločili, da vam predstavimo arhiv Impola, ki ga vodi Miran Tolar.

Kaj sploh je arhiv?

Z besedo arhiv lahko označimo dokumentarno in registratarno gradivo, delovno enoto oziroma dokumentacijo, prostore dokumentacije, zgodovinsko dokumentarno gradivo nasploh, arhivski fond oziroma skupino dokumentov enega ustvarjalca, arhivsko ustanovo ali zavod in ne nazadnje arhivsko zgradbo.

Zgodovina

Arhivi so kot ustanove za sprejem, hrambo in vzdrževanje arhivskega gradiva za uporabo nastali v 19. in 20. stoletju vzporedno z razvojem zgodovinopisja. Neposredne predhodnike so imeli v starejših ustanovah, ki so hranile gradivo, odsluženo namenu tekočega poslovanja. Takšno gradivo je bilo shranjeno v posebnih oddelkih, ki jih najprej najdemo v dvornih in deželnih pisarnah, nato pa tudi v muzejih. V prvi polovici 17. stoletja so nastali centralni državni arhivi, ki so se odprli za javnost, odgovornost zanje pa so prevzeli zgodovinarji. Sledile so jim arhivske ustanove na regionalni in lokalni ravni, ki so se ločevale od knjižnic, izločale iz muzejev ali iz mestnih uprav.

Arhiv Impola

Arhiv v Impolu obstaja približno od leta 1978. Zadnjih enajst let ga vodi Miran Tolar, ki skrbi, da je vsa dokumentacija, ki se mora hraniti, skrbno spravljena in razporejena. Za razliko od arhivov mnogih znanih večjih podjetij je po besedah strokovnjakov arhiv v Impolu zelo dobro urejen in bi lahko bil za zgled. Slišati je bilo, da je urejenost arhiva podjetja odraz njegovega dobrega poslovanja, kar za Impol tudi velja. Arhiv Impola hrani različne dokumente, za katere veljajo različni zakonski predpisi o časovni hrambi. Prav tako lahko v arhivih podjetja najdemo nekatere dokumente, ki jih hranijo zato, ker imajo veliko vsebinsko vrednost. Najstarejši dokument v arhivu Impola je iz leta 1825 in nosi podatke o ustanovitvi podjetja bratov Sternberger, ki so začeli ob potoku Bistrica z industrijsko dejavnostjo (topilnica bakra). Zato je letnica 1825, ki izvira iz tega dokumenta, zelo

pomembna, saj jo štejemo kot ustanovno leto Impola. Prav tako lahko v arhivu Impola najdemo skupinsko fotografijo delavcev, ki so bili leta 1897 zaposleni v tem podjetju. V arhivu Impola se trenutno nahaja okoli 1.400 tekočih metrov dokumentacije. Največ dokumentov je s področja finančnega poslovanja in prodaje izdelkov, veliko jih je s področja delovnopравниh razmerja, najdemo pa tudi vso ostalo gradivo, ki je povezano s poslovanjem Impola. Rok hrambe posameznega dokumenta je povezan z njegovo vsebino in znaša od dve do 30 let, obstaja pa tudi dokumentacija, ki jo je potrebno hraniti trajno.

Dr. Miroslav Novak, arhivski svetnik iz Pokrajinskega arhiva Maribor

»Z velikim veseljem in radovednostjo sem obiskal bistriški Impol. Proizvodni prostori, njihov obseg in tehnološka podpora posameznim izdelkom so name naredili velik vtis. Posebej sem navdušen nad izdelavo alufolije. Ta je postala del našega vsakdana, a si je težko predstavljati njen dejanski nastanek. Zato sem zelo hvaležen za vse razlage in dodatna pojasnila zaposlenih, ki so me spremljali skozi različne proizvodne prostore.

Z arhivskega strokovnega stališča pa je bil zanimiv obisk "arhiva podjetja" ali bolje rečeno oddelka za dolgoročno hrambo dokumentarnega gradiva Impola. Prostor in oprema sta vzorna, prav tako vzorno je urejeno dokumentarno gradivo. To sem v nekem smislu tudi pričakoval, saj je kolega Miran Tolar odličen, vesten in angažiran skrbnik dokumentacije. Ob tem je potrebno izpostaviti tudi dejstvo, da je eden tistih, ki se dosledno in redno izobražujejo na različnih dogodkih s področja upravljanja arhivskega in dokumentarnega gradiva. Njegovo strokovno znanje in obvladovanje postopkov se tako kaže v samem prostoru za hrambo dokumentacije, njeni urejenosti in ažurnosti. Mnenja pa sem, da vse to gotovo ne bi bilo mogoče brez ustrezne podpore nadrejenih. Stabilnost in uspešnost posameznih podjetij je mogoče ocenjevati na različne načine. Eden izmed njih je tudi glede na odnos do lastne dokumentacije. Če ocenjujemo Impol s tega stališča, lahko rečemo, da je to danes dobro in stabilno podjetje, ki se zaveda pomena in potreb po kakovostni hrambi in obravnavi lastne dokumentacije.«

Avstrijski časopis Central Anzeiger iz leta 1864, v katerem je objava o delovanju obrata za kovanje bakra v Zg. Bistrici

Dr. Miroslav Novak s sodelavko med obiskom v Impolu

Arhivisti so se med obiskom v Impolu dobro počutili

Miran Tolar je ponosen na svoje dolgoletno delo

Vsi na kolo za zdravo telo!

V toplih dneh naravo pogosto odkrivamo s kolesom. Ste kdaj pomislili, da bi to storili le z enim kolesom? S prvim monociklom? To že vrsto let počne Jure Krempl iz Poljčan, do nedavnega tudi naš sodelavec.

▶ **Kdaj si se začel ukvarjati z monociklizmom? In kdaj je hobi prerasel v tekmovalni šport?**

Z monociklom sem se prvič srečal pred desetimi leti. Nenavadnost tega prevoznega sredstva me je tako pritegnila, da sem se leta 2004 z monociklizmom začel resno ukvarjati in tekmovati.

Šport, s katerim se ukvarjaš, ni ravno pogost. Kje si sploh izvedel zanj oziroma kdo te je navdušil?

Navdušil sem se kar sam. Imel sem navadno kolo, pa sem se več vozil le po enem, zadnjem kolesu kot po obeh. Tako sem prišel na idejo, da bi imel pravi monocikel.

Kje si dobil oziroma kupil svoj prvi monocikel?

Prvi monocikel sem si izdelal sam, prvega pravega pa sem kupil na Švedskem. Pri nas ga takrat še ni bilo mogoče kupiti, sedaj pa je drugače. Sam sem se ukvarjal tudi z uvozom in prodajo monociklov, vendar sem zaradi pomanjkanja časa to opustil. Čez moje roke jih je šlo več kot 500, kar je dokaz, da je zanimanje za ta hobi oziroma šport kar veliko.

Koliko si jih v svoji karieri že zamenjal?

Zamenjal sem že okoli 20 monociklov. Ker se za vsako disciplino uporablja drugačen, jih imam vedno kar nekaj, saj tekmujem v več disciplinah. Nekatere discipline so dokaj »grobe«, zato se lahko monocikel hitro poškoduje. Treba pa je tudi slediti trendom na tem področju.

Obstaja več disciplin monociklizma (hitrostne dirke na različne razdalje, downhill, trial, skok v daljino in višino idr.). Katera je tvoja najljubša?

Najraje tekmujem v trialu, to je premagovanje različnih ovir, kar se lahko počne tudi z motorji in običajnimi kolesi.

Se ti pogosto predre zračnica?

Ovisno od tega, v kateri disciplini tekmujem. Pri trialu je veliko skokov in vožnje po

neutrjenih površinah, zato so tudi predre zračnice kar pogoste.

Kje treniraš in koliko ur na dan? Si član katerega kluba?

Največ in najraje treniram v domačem okolju – na Boču. Tam je tudi teren zelo primeren za trening, saj omogoča veliko cross-country vožnje in downhilla. Naredil pa sem si tudi svoj trial park, kjer imam različne ovire in dobre pogoje za trening. Pred tekmovanji običajno treniram po dve do tri ure na dan. Sem član športnega društva Sokol iz Ljubljane, v katerem vodim sekcijo monociklistov. V sekciji je trenutno okoli 30 članov.

S svojim monociklom dosegaš zavidljive uspehe (svetovni prvak v skoku v daljino z monociklom leta 2008, svetovni podprvak v skoku v daljino z monociklom leta 2010 in svetovni podprvak v skoku v višino z monociklom leta 2010). Taki dosežki verjetno zahtevajo veliko odpovedovanja. Kaj si v preteklih letih najbolj pogrešal?

Ja, res je. Čeprav ne morem reči, da sem kaj posebno pogrešal. Menim, da je zaradi moje ljubezni do monocikla še najbolj trpe-la šola, ki je bila v zadnjih letih odrinjena na stranski tir. Sedaj sem si vzel nekajmesečni premor in se intenzivno posvečam dokončanju študija strojništva.

Kateri dosežek ti pomeni največ in zakaj?

Najbolj sem ponosen na četrto mesto v disciplini trial, ki sem ga osvojil lani na svetovnem prvenstvu na Novi Zelandiji. Poleg tega, da je bilo to tekmovanje tako daleč od doma, je le malo manjkalo, da bi minilo brez mene. Potem ko sem se pol leta intenzivno pripravljal, sem štirinajst dni pred odhodom močno zbolel. Kljub temu mi je na tekmi uspelo doseči četrto mesto in na to sem res ponosen.

In kaj Jure Krempl počne, ko ni na monociklu?

Trenutno je v prvem planu šola. Tudi za to si je treba enkrat vzeti čas. Sicer pa se zelo rad potapljam in gobarim.

**Ali ste vedeli, da ...
... ima tudi monocikel prestave, in sicer dve?**

Monocikel deluje po principu neposrednega pogona, kar pomeni, da ga je treba poganjati tudi pri vožnji navzdol. Hitrosti, ki jih monocikel dosega, pa so skoraj enake kot pri navadnem kolesu.

Pazite se kradljivcev časa!

Zagotovo ste si že kdaj želeli, da bi dan imel kakšno uro več, vendar za prav vse Zemljane dan traja 24 ur

Paretovo pravilo 80/20

Ljudje se pogosto ukvarjamo s postranskimi težavami, namesto da bi se osredotočili na nekaj pomembnih aktivnosti. Paretovo pravilo govori prav o tem, da nam prinese že 20 odstotkov strateško pravilno in učinkovito porabljenega časa 80 odstotkov rezultata, za preostalih 20 odstotkov rezultata pa porabimo kar 80 odstotkov časa.

Razpravljanje o nepomembnih stvareh

Veliko časa in energije nam vzame klepetanje in debatiranje o resnično nepomembnih stvareh oziroma o stvareh, na katere nimamo vpliva. To so na primer obrekovanje, razprave o politiki, športu, vremenu, dokazovanje drugim, da nekaj vemo bolje kot oni (prerekanje), pritoževanje čez šefa, poslovne partnerje, sosede, sorodnike ...

Nepotrebni telefonski klici

Zagotovo se vam je že kdaj zgodilo, da telefon kar ni in ni nehal zvoniti. Ker pa imate tudi drugo delo, ne le oglašanje na telefon, morate biti zelo selektivni, komu se javite. Čeprav je vljudno, da se na telefon oglasimo, pa se, kadar se ne utegnemo pogovarjati, s klicateljem dogovorimo, da ga bomo poklicali nazaj. In to potem tudi res storimo!

Branje elektronske pošte

Zasebno pošto strogo ločite od službene. In z zasebno pošto se ukvarjajte doma. Branje vicev, ki so nam jih poslali prijatelji po pošti, pošiljanje teh vicev naprej, ogled različnih slik in filmčkov, ki smo jih prejeli, branje in pisanje blogov, iskanje produktov (kje je kaj ceneje ...) – vse to nam krade čas. Veliko časa.

Čakanje

Čakanje v jutranji gneči na cesti, na telefonski klic, elektronsko pošto, faks ali pošto, da zavre voda za čaj, na kosilo ... Zveni znano? Seveda moramo na določene stvari počakati, vendar lahko ta čas tudi koristneje porabimo. Preberemo lahko pomemben članek, naredimo nekaj razgibalnih vaj za boljše počutje na delovnem mestu, zalijemo rože ali pa preprosto zapremo oči in se sprostimo.

Iskanje stvari

Pogosto iščete dokumente in stvari, ki ste jih založili? Naredite si svoj sistem shranjevanja stvari. In vsak dan pred odhodom domov pospravite svojo pisalno mizo.

Pogosto pomagate drugim iskati stvari, ki so jih oni založili? Prenehajte! Za to vas namreč ne plačujejo.

nasveti za vsakogar

Sijaj, sijaj sončece ...

Prihaja poletje, z njim pa tudi visoke temperature

▶ Ko se temperatura zraka dvigne nad 30 stopinj Celzija, postane tudi na marsikaterem delovnem mestu precej vroče. Visoke temperature predstavljajo za naš organizem in psihično počutje posebno obremenitev, ki se pogosto kaže v vrtoglavicah, izčrpanosti in slabši koncentraciji. Močno se poveča tudi tveganje za nezgode pri delu, zato je prav, da vemo, kako se zaščititi pred negativnimi vplivi visokih temperatur:

- oblecite se v bombažna ali lanena lahka oblačila svetlejših barv. Če opravljate delo tudi na prostem, ne pozabite na pokrivalo za glavo in zaščitno kremo za tiste dele telesa, ki so izpostavljeni soncu;
- prostore zračite zjutraj in zvečer, čez dan pa čim manj. Predvsem delavci v nočni izmeni poskrbite za zračenje in hlajenje prostorov;
- dnevno spijte vsaj dva litra tekočine, najbolje vode, nesladkanih sadnih sokov ali zeliščnih čajev. Zapomnite si, da občutek žeje že pomeni dehidracijo! Izogibajte pa se pijačam, ki vsebujejo kofein, alkohol ali veliko sladkorja, saj te pijače povečajo odvajanje tekočine iz telesa. Prav tako ne uživajte zelo hladnih pijač, saj lahko povzročijo želodčne krče;
- bodite pozorni na kakovost hrane, ki jo uživajte. V vročini se hrana hitreje pokvari, zato obstaja večja nevarnost za zastrupitev. Zelo hitro pokvarljiva hrana so mesni izdelki in izdelki, ki vsebujejo jajca ali mlečne beljakovine. Take jedi obvezno hranite v hladilniku. Prehrani dodajte veliko svežega sadja in zelenjave.

Ali ste vedeli, da ...

... je paradiznik v poletnih mesecih odličen varuh naše kože? Strokovnjaki z manchesterske univerze so ugotovili, da so ljudje, ki so vsak dan pojedli vsaj pet žlic paradiznikove omake, bolj prenašali izpostavljenost soncu. Ljubitelji paradiznika so za 33 odstotkov bolj zaščiteni pred sončnimi opeklinami.

na izletih

Flosarska fešta

Impol FT in Impol 2000 na Koroškem

▶ V začetku junija se je skupina zaposlenih iz Impola FT odpravila na izlet na Koroško. Vreme jim je služilo, ko je bilo najbolj potrebno, zabava je bila na višku, s sabo pa so povabili tudi kolegice iz Impola 2000. Dogovorili so se, da bodo podoben izlet ponovili tudi drugo leto in v še večjem številu.

Svoje vtise so sporočile tudi sodelavke iz Impola 2000

»Prvo soboto v juliju smo se na povabilo sodelavcev iz Impola FT (organizatorja Robi Mohorko in Zoran Perič) sodelavke iz Impola 2000 udeležile izleta po Koroški. Avtobus je bil polno zaseden in niti kislo vreme nam ni pokvarilo razpoloženja. Najprej smo si ogledali opuščeni rudnik cinka in svinca v Mežici

in se z vlakom zapeljali v podzemlje Pece. Sledil je postanek v majhni koroški vasi Šentanel ter kosilo v prijetnem gostišču Brigita. Pot nas je vodila naprej po Dravski dolini in kmalu smo se vkrkali na pravi dravski splav. Med plovbo so nam postregli s pravo »flosarsko« malico – golažem in polento ter seveda z obilo dobre zabave, za katero so poskrbeli flosarji, flosarska frajla Štefka in muzikanti. Izlet smo zaključili z obiskom koroškega muzeja na Gornji Muti ter se polni lepih vtisov odpravili nazaj proti domu. Pohvaliti velja odlično organizacijo, dobro voljo zaposlenih v Impolu FT, predvsem pa, da so nas sprejeli v svojo sredino. Mnogi izmed nas smo se tako osebno spoznali, čeprav po telefonu uspešno sodelujemo že leta.«

Med zaposlenimi v Unidelu so se stkale prijetne vezi

Miran Tolar poroča o njihovem zanimivem izletu

▶ V zgodnjih jutranjih urah smo krenili iz Slovenske Bistrice. Že zjutraj je kazalo, da bomo imeli lepo vreme, zato je bilo razpoloženje maksimalno dobro. Prvi postanek je bil na počivališču Lom, kjer je šofer preveril tlak v pnevmatikah, mi pa smo preverili vlago v svojih telesih in si privoščili osvežilno pijačo, kavico, čaj ...

Po krajšem postanku smo nadaljevali pot do Divače, kjer smo skrenili z avtoceste in nadaljevali vožnjo do kraške vasice Lokev. V tej prijetni vasi smo si ogledali najstarejšo pršutarno na slovenskem Krasu, kjer se tradicija proizvodnje kraških mesnin prenaša iz roda v rod. Mesnine so naravne, brez umetnih dodatkov. Tukaj smo si pod strokovnim vodstvom ogledali proizvodnjo in sušilnico, v kateri dozoreva in se suši pršut v naravnih klimatskih pogojih. Po ogledu so nam v kraški sobani pripravili degustacijo mesnih izdelkov skupaj s kozarčkom kraškega terana. Nato smo

si ogledali še vojaški muzej Tabor prve in druge svetovne vojne, deluje od leta 1994 in je bil do sedaj odlikovan že s 63 priznanji in plaketami. Po ogledu smo pot nadaljevali do Izole, kjer smo se vkrkali na ladjico in z morske strani opazovali slovensko obalo. Dan smo si popestrili s piknikom na ladjici, ki so ga prijazni gostitelji pripravili na svoj način. Prijetno razpoloženi smo se vrnili na kopno in si v Piranu ogledali Tartinijev trg in se sprehodili do cerkvice svetega Jurija, od koder se razprostira lep razgled na celotni Piran. Ostalo nam je še nekaj prostega časa, ki smo ga izkoristili vsak po svoje (sladoled, kavica, sprehod ob obali ali osvežilna pijača). Pozno popoldan smo se odpravili proti domu in se ustavili v prijetni gostilnici na Vranskem, kjer nas je čakala okusna večerja. V Slovensko Bistrico smo prispeli v poznih večernih urah, polni lepih vtisov in z željo, da v prihodnosti takšen izlet ponovimo!

Voščilo

V mesecih aprilu, maju in juniju 2011 so na Naravoslovnotehniški fakulteti v Ljubljani, na Oddelku za materiale in metalurgijo, uspešno diplomirali sošolci Boris Hozjan, Borislav Hostej in Peter Krošel iz Impola PCP (proizvodni proces cevarena), Teja Iskra iz Impola R in R, Zvonko Amon in Damijan Fridrih iz Impola FT (proizvodni proces FTT). Prav tako so uspešno diplomirali sošolci Aljoša Zalokar iz podjetja Adut Štore in Tomaž Premužič iz podjetja Talum Livarna. Vsem kolegom in kolegici iskreno čestitam in želim veliko poslovnih uspehov.

Srečno!

Sošolka Edita Jelen

Zahvala

Ob prerani izgubi drage žene, mame in babice Sonje Sep iz Korpelj 1, Zgoranja Ložnica, se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz proizvodnega procesa cevarena za izrečena sožalja, podarjene sveče in finančno pomoč. Vsak stisk roke in vsaka beseda tolažbe ob osebni izgubi data moč za naprej.

Sin Sašo

Z otroki v hribe!

Vzbudimo pri otrocih ljubezen do narave in gibanja

▶ V zadnjem času imajo družine vse manj časa za druženje. Po dolgem delovniku si vzamemo čas za kuhanje kosila, potem pa ostane čas (vsaj za tiste z malo več energije, ki ne padejo takoj na kavč) samo še za kratek sprehod do sladoledarja in spanje. Med koncem tedna pa je potrebno pospraviti stanovanje, oprati avto, pokositi zelenico ... Potem pa na hitro skočimo še na kakšen piknik, ker kateri izmed prijateljev praznuje rojstni dan. Če v te aktivnosti ne vključimo otrok, imajo ti čas za posedanje pred računalnikom. Vse več otrok nima časa niti za druženje s prijatelji v bližnjem gozdu. Raje se pogovarjajo preko socialnih omrežij na spletu.

Otroci bodo lepe spomine na družinske izlete ohranili za vedno

Tudi starši si lahko pripišemo krivdo za to. Kdo pa si je vzela čas, da bi otrokom privzgojil ljubezen do narave, do gibanja? Potrudimo se, da bodo lahko naši otroci živelj polnejše življenje, da si bodo vzeli čas zase in za svoje dobro počutje. V vse bolj stresnem okolju jim bo to zelo koristilo. Vsaj enkrat mesečno, če že ne tedensko, si vzemimo čas samo za svojo družino in pojdemo na izlet, na morje, v bližnji muzej na prostem, na bližnji hrib. In to brez slabe vesti in hitenja. »Joj, štiri pralne stroje še moram oprati. Pa nič še nisem likala!« Pustimo takšne skrbi na strani in tisti dan samo uživajmo s tistimi, ki jih imamo radi.

Če se bomo potrudili, da bomo to počeli v naravi, nam bo uspelo ljubezen do nje privzgojiti tudi otrokom. Zakaj pa se ne bi peljali do lepih hribov in se sprehodili v čudoviti neokrnjeni naravi? Dajemo vam nekaj predlogov za preizkušeno lepe izlete v hribe, ki niso tako zelo oddaljeni od nas. Če imamo več časa, lahko otroke peljemo na katero izmed pravljičnih poti, na primer v Kekčevo deželo blizu Vršiča, obiščemo divjega moža v Zadnjici, bliže nam pa lahko poiščemo prekmurske vile na Bukovniškem jezeru ali povodnega moža Gestrina na Otoku ljubezni na Muri. Jih mi poznamo?

Destinacija in izhodišče	Opis poti	Čas vzpona
Velika planina (Volovjek ali Marjanine njive)	Slovenska Bistrica, proti Ljubljani, izvoz Logarska dolina–Gornji Grad–Velika planina	2-3 ure
Robanova planina (Roban)	Slovenska Bistrica, proti Ljubljani, izvoz Logarska dolina–Mozirje–Luče–Robanov kot	1 ura
Slap Rinka (Logarska dolina)	Slovenska Bistrica, proti Ljubljani, izvoz Logarska dolina–Mozirje–Luče–Logarska dolina	15 minut
Lovrenška jezera (Rogla)	Slovenska Bistrica–Slovenske Konjice–Zreče–Rogla	1,5 ure
Donačka gora (Rudijev dom)	Slovenska Bistrica–Podplat–Rogatec–Donačka gora	1 ura
Paški Kozjak (Dom na Paškem Kozjaku)	Slovenska Bistrica–Velenje–Paka pri Velenju–Paški Kozjak	2 uri
Rifnik (Šentjur)	Slovenska Bistrica, proti Ljubljani, izvoz Dramlje–Šentjur	45 minut
Celjska koča (Zagrad)	Slovenska Bistrica–Celje–Zagrad	1 ura

Gremo na piknik!

Poletje prinaša ogromno možnosti za nepozabne piknike v naravi

Poletni dnevi nas kar vabijo, da jih preživimo v naravi. Druženje z družino ali s prijatelji v obliki piknika je odlična priložnost za sproščeno zabavo na travniku, ob reki, jezeru ali obronku gozda. Da bo vaš piknik uspel, pomislite na nekaj malenkosti:

- hrano pripravite vnaprej, saj morate na pikniku uživati tudi vi. Izogibajte se hrane, ki zahteva veliko rezanja. Najbolje je, če jo lahko primemo kar v roke in pojemo;
- plastenke napolnite z vodo, vendar ne čisto do vrha, in jih zamrznite. Takšne bodo dodatno hladile vašo hladilno torbo, ko pa se bo voda odtajala, bo prijetno hladna za pitje;
- bodite eko in namesto plastičnih ali papirnatih krožnikov, kozarcev in pribora uporabite običajno posodo in pribor. Pomivanje posode je okolju prijaznejše kot izdelki za enkratno uporabo;
- pomislite, kdo so gostje vašega piknika. Starejši ljudje bodo težko sedeli na tleh, zato vzemite s seboj zložljive stole;
- odejo ali brisačo za na plažo spremenite v odejo za piknik tako, da na eno stran našijete poliuretansko podlogo in pogrnili jo boste lahko, kjerkoli boste hoteli;
- s seboj vzemite senčnike, da se gostje vašega piknika ne bodo spominjali po opeklinah;
 - ogenj za žar zakurite vsaj 20 minut pred peko, da dobite žerjavico ustrezne temperature. Drva naj bodo čim tanjša in čim bolj suha, da bodo dobro gorela. Da ne bo ogenj prehitro ugasnil, poskrbite, da ima žar dotok zraka, pri čemer si lahko pomagate s pahljačo ali časopisnim papirjem;
 - kadar organizirate piknik v naravi, morate še več pozornosti nameniti varnosti in okolju. Ves čas piknika je treba skrbeti za požarno varnost, po končanem druženju pa moramo odstraniti tudi odpadke.

Hrana na pikniku

Ne pozabite na osvežitve

▶ Simbol piknika je prav gotovo žar. Hrana z žara je lahko nizkokalorično in zelo okusno meso, ribe, zelenjava in tudi sadje. Peka hrane na žaru je zelo primerna, saj se za njeno pripravo porabi zelo malo ali sploh nič maščobe. Tako pripravljena živila pa so lažje prebavljiva. K dobrotam z žara pa sodijo tudi različni namazi in osvežilne solate.

Sadno-zelenjavna nabodala s pršutom

Potrebujemo: polovico melone, pet kivijev, vrečko sira mocarela, rdečo in zeleno papriko, 15 dag pršuta, vrečko izkoščičenih oliv, lesene palčke za ražnjiče. Sadje in zelenjavo narežemo na debelejše kocke, primerno velike za natikanje na nabodala. Sir narežemo na kolobarje, rezine pršuta, če so običajne velikosti, damo na pol. Na palčke izmenično natikamo zvít pršut, melono, sir, kivi, papriko in olive. Vrstni red ni pomemben, pomembno je, da so nabodala lepo pisana.

Namaz iz tunine

Namaz iz tunine se odlično poda k zelenjavi z žara. Za pripravo namaza potrebujemo: konzervo tunine, žlico kisle smetane, dve žlici margarine, žlico majoneze, čajno žličko gorčice, dva stroka česna, dve kislí kumarici, nekaj zelenih oliv v slanici, šopek peteršilja, šopek drobnjaka, nekaj lističev sveže bazilike, sol in poper. Tunino zdrobimo, prilijemo stopljeno, vendar dovolj hladno margarino, dodamo kisló smetano, majonezo in gorčico. Vse skupaj dobro premešamo, da dobimo gladko zmes. Začimbe in kumarice seseklamo na drobno in jih nato vmešamo med tunino. Solimo in popramo po okusu. Namaz postavimo na hladno za nekaj ur, nato ga serviramo.

Solata s stročjim fižolom

Okusna osvežitev na pikniku je kraljevska solata s stročjim fižolom. Za pripravo potrebujemo: en kilogram kuhanega stročjega fižola, 200 gramov kuhane sladke koruze, 250 mililitrov pečenih šampinjonov v olju, strok česna, limonin sok, sol, sojino omako, peteršilj in drobnjak.

Stročji fižol in sladko korožo odcedimo in stresemo v skledo. Česen očistimo, seseklamo in dodamo k zelenjavi. Pečene šampinjone po potrebi narežemo na rezine in dodamo v skledo. Solato začnimo z limoninim sokom, sojino omako in solimo. Potresemo s sesekljanim peteršiljem in drobnjakom.

Igre v naravi

Združite prijetno s koristnim

▶ Druženje in zabava sta poleg dobre hrane bistvo piknika. Različne igre so odlične za zapolnitev časa med posameznimi obroki, hkrati pa ob njih že na pikniku porabimo nekaj zaužitih kalorij. Igre, ki so primerne na pikniku, so badminton, metanje frizbija, med dvema ognjema, košarka in druge igre z žogo, balinanje, gumitvist, ristanc, skakanje s kolebnico, različni plesi, plavanje oziroma namakanje v bližnjem bazenu ali kateri drugi stoječi ali tekoči vodi. Bolj zagreti se lahko pomerijo v mini turnirju v odbojki ali nogometu, tistim, ki so raje v senci, pa bodo prav prišle igralne karte in družabne igre, kot so človek ne jezi se, twister, monopoly ali štiri v vrsto.

		IMPOL	TUJA ŽIVALSKA VRSTA	PTICA, KI KRAKA	SL. IGRALEC (BORIS)	IT. PESNICA IN PISATELJICA	LITIJ	JAPON. SMUČARSKI SKAKALEC (DAIKI)	GESLO KRIZANKE	ZELIŠČAR
										
		VISOKO AVSTRAL. DREVO								
		UPNIK								
		PLAVALKA ISAKOVIČ					ŽUŽELKA V OSIRJU			
		VRSTA PRESKOKA					ARHAIK (ZASTAR.)			
								PAUL VERLAINE		
								GLAVNI ŠTEVNIK		
IMPOL	SL. KNJIŽ. ZALOŽBA				BIBLIJSKI DUHOVNIK					
	OBČAN (NAREČNO)				VRSTA KUNCA					
NEIMENOVANA OSEBA			EGIPČAN. BOG V PODOBI SOKOLA	ZAČETEK POGOVORA, NAGOVOR						
ENO OD IMEN PEVKE PINK				NIZOZEM. SLIKAR						ANGLEŠKI ATOMSKI FIZIK (PATRICK)
				VLADO KRESLIN						
PRIPRAVA ZAVTISKOVANJE ČRK								TERBIJ		
								KRAJ NA OTOKU BRACU		
MESTO V SIBIRIJI OB REKI JENISEJ						LUKNJAČ	BILKA			
							IGNAC PO DOMACE			
NIKELJ		GOROVJE V CRNI GORI	DESNI PRITOK DONAVE PRI ULMU	ČRNINA, ČRNJAVA	SHOW PO NAŠE					
ZDRAVILNI NAVADNI SLEZ					ŽRTEV IZSILJEVANJA					
					RIMSKA 6					
LETALIŠČE PRI SARAJEVU								VLADO KREJAC		
								OBLIKA M. IMENA		
IMPOL	MESTO V ITALIJI, UDINE	SL. PEVEC (GORAZD)					SL. KOMORNI ZBOR			
		PREBIVALEC OSPA					KURJA GOLSA			
MLAD VOLČIČ					FR. FILM. REŽISER (MARCEL)	STARA MAMA, BABICA	UPOR, VSTAJA			
LEVI PRITOK ADIZE, EISACK							SOL SEČNE KISLINE			
							MALAJSKA BLAZNOST			
OTOK IN LUKA V PERZIJ. ZALIVU				LJUBITELJ						DESKAR KOŠIR
				FILMSKA DOMISLICA						
ZBADLJIVA PESEM, PUŠČICA							TISTA S KRATKIMI NOGAMI			
							LANTAN			
POKROVITELJ UMETNIKOVI						PLOD OLJKE				
IMPOL	AM. FILM. IGRALEC (NICOLAS)					GRDOBA, POREDNEZ				

NAGRADNA KRIŽANKA

Geslo križanke pošljite v uredništvo Metalurga do 10. avgusta 2011.

Nagrajenci bodo objavljeni v naslednji številki Metalurga.

1. nagrada: vikend paket v brunarici na Treh kraljih
2. nagrada: knjiga Antona Gričnika: Jaz hočem bit' fraj
3. nagrada: zavitek kuhinjske folije

NAGRAJENCI KRIŽANKE

1. nagrada (vikend paket v brunarici na Treh kraljih): Zlatka Petrič, Impol FT
2. nagrada (knjiga Antona Gričnika: Jaz hočem bit' fraj): Matej Ahej, Impol FT
3. nagrada (zavitek kuhinjske folije): Dušan Šetar, Impol LLT

Nagrade lahko prevzamete v tajništvu Kadrinja.

Izvršna urednica: Nina Juhart Potočnik.
Priprava člankov: Urša Zidanšek, Nadja Bezenšek, Rebeka Tramšek.
Avtorja fotografij: Nino Verdnik, Urša Zidanšek.
Vir fotografij: www.sxc.hu.
Grafična zasnova in prelom: Kadríng.
Lektoriranje: Lucija Hrženjak.
Tisk: www.grafis.si.
Naklada: 900 izvodov.
Naslov uredništva: Metalurg, Trg svobode 26, 2310 Slovenska Bistrica.
Elektronska pošta: nina.juhart@kadring.si.
Telefon: 02/80 55 205, telefaks: 02/80 55 202.

